

KAUPUNGINARKISTO

KAUPUNKITUTKIMUS

TILASTOT JA TIETOPALVELU

HALLINTO

HELSINGIN KAUPUNGIN TIETOKESKUS

Toimintakertomus 2010

Helsingin kaupungin aineistopankki / Boy Hultén

Helsingin kaupungin aineistopankki /
Rebecka Muustonen, 2005

Helsingin kaupungin aineistopankki /
Seppo Laakso, 2010

Helsingin kaupungin aineistopankki /
Mika Lappalainen, 2004

Sisällys

3 HELSINGIN KAUPUNGIN TIETOKESKUS LYHYESTI

3 Toiminta-ajatus, visio ja arvot

5 JOHTAJAN KATSAUS

9 Direktörens översikt

13 TOIMINTA YKSIKÖITTÄIN

13 Kaupunginarkisto

23 Kaupunkitutkimus

34 Tilastot ja tietopalvelu

47 Hallinto

54 YMPÄRISTÖ JA TIETOKESKUS

55 TALOUS JA TULOKSELLISUUS

55 Talous 2010

56 Tuloksellisuus 2010

58 LIITTEET

58 Tietokeskuksen julkaisut vuonna 2010

64 Arkistotoimen hankkeet – kaupunginarkiston
vastuuhenkilöt ja edustajat 2010

65 Organisaatio 31.12.2010

66 Yhteystiedot

Julkaisija

Helsingin kaupungin tietokeskus
PL 5500
00099 Helsingin kaupunki
puh. (09) 310 1612
tietokeskus@hel.fi
www.hel.fi/tietokeskus/

Koonnut
Käännökset
Ulkoasu
Kuvat

Saini Hämäläinen
Magnus Gräsbeck
Lagarto
Helsingin kaupungin aineistopankki
– Paul Williams, 2001 (etukansi)
– SkyFoto, Sami Kurikka (takakansi)
Muut kuvaajat mainittu kuvien
yhteydessä.

Helsingin kaupungin aineistopankki / Matti Tirri, 2001

Helsingin kaupungin tietokeskus lyhyesti

Helsingin kaupungin tietokeskus toimii välittömästi kaupunginhallituksen alaisena tilastotoimen, tutkimuksen ja arkistotoimen asiantuntija- ja vastuujärjestelmänä. Toimipisteemme sijaitsevat Hakaniemessä kahdessa osoitteessa. Tietokeskus hankkii, välittää ja säilyttää tietoa Helsingistä ja sen alueista – nykyhetkestä, menneisyydestä ja tulevaisuudesta.

Toiminta-ajatus

Tietokeskuksen tehtävä on tietotuotannollaan huolehtia siitä, että Helsinki on omasta tilastaan ja kehitysvaiheistaan tietoinen, strategisesti ohjauskykyinen kaupunki.

Visio

Tietokeskus on kaupunkitiedon edelläkävijä.

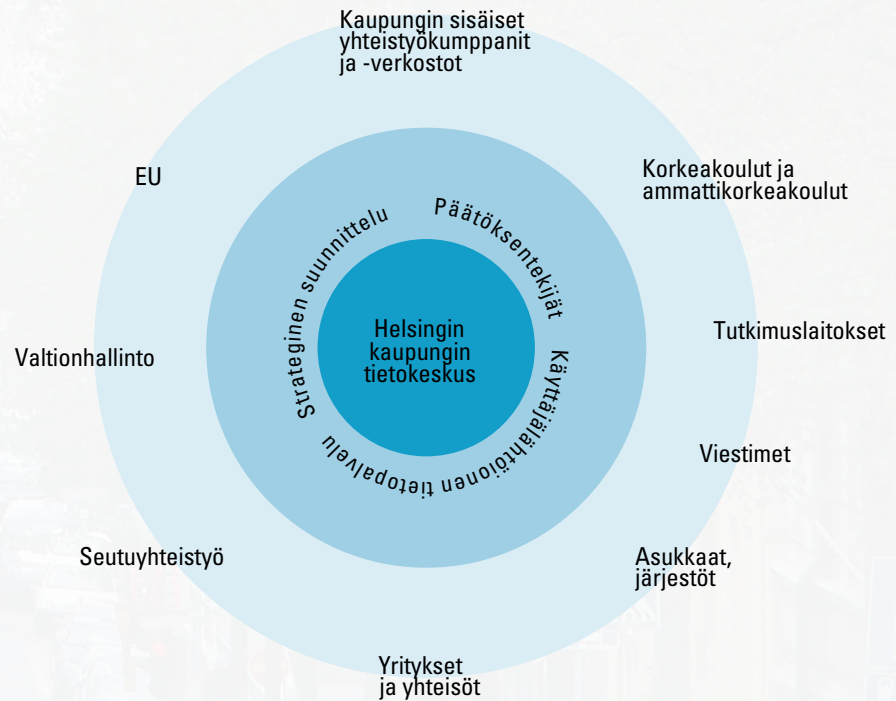
Saimi Hämmäläinen

Arvot

- Avoimuus
- Keskinäinen arvostus
- Ammattieettisten periaatteiden noudattaminen
- Luotettavuus ja oikeudenmukaisuus
- Osaaminen ja uudistuminen
- Palvelukykyisyys

Tietokeskuksen sidosryhmät

Johtajan katsaus

Kimmo Brandt

Johtaja Asta Manninen.

Uudet Helsingin kaupungin tilasto- ja tutkimusohjelmat laadittiin laajapohjaisessa yhteistyössä virastojen ja laitosten sekä muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Ohjelmatyön tukena oli kaupunginjohtajiston asettama johtoryhmä, jonka puheenjohtajana toimi apulaiskaupunginjohtaja Tuula Haatainen. Tällä kertaa tilasto- ja tutkimusohjelmatyö tehtiin ensimmäistä kertaa yhteisenä prosessina. Tietokeskuksen asiantuntijat vastasivat asiakas- ja asiantuntijakuulemisista ja ohjelmien kokoamisesta. Lopputuloksena syntyi

ohjelmajulkaisu ”TIETOA STADISTA. Helsingin kaupungin tilasto- ja tutkimusohjelmat vuosille 2011–2015”, jonka kaupunginhallitus hyväksyi 7.12.2010.

Tilasto- ja tutkimusohjelmat viitoittavat toiminnan suunnan, mutta muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin on voitava vastata myös silloin, kun keskeiset teemat eivät ole ohjelmatyön kautta ennakoitavissa. Varautuminen ja reagointi uusiin tilanteisiin ovat soveltavan kaupunkitilaston ja -tutkimuksen oleellisia piirteitä ja vahvuuksia. Asiantunteva ja osaava henkilöstö sekä ajantasaaiset tietojärjestelmät ja niiden hyvä hallinta mahdollistavat uusien tutkimus- ja tilastaselvitysten käynnistämisen ja läpiviennin lyhyelläkin aikataululla.

Metropolipolitiikkaan liittyi alueen erityispiirteisiin keskittyvän tutkimus- ja yhteistyöohjelman 1.4.–31.12.2010 toteuttamiseen osallistuminen ja ohjelmatyön valmistelun jatkaminen tavoitteena sopimus kaupunkitutkimus- ja metropolipolitiikkayhteistyöohjelmasta vuosina 2011–2014. Tähän yhteistyöhön osallistuivat Helsingin yliopiston johdolla Aalto-yliopisto, Diakonia-ammattikorkeakoulu, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Metropolia Ammattikorkeakoulu, Helsingin kaupunki, Vantaan kaupunki, Espoon kaupunki, Lahden kaupunki sekä työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö. Metropolialueen kaupunkitutkimus- ja metropolitiikka -yhteistyöohjelman tarkoituksena on syventää ja laajentaa metropolialuetta koskevaa tutkimus- ja kehittämissyhteistyötä. Erityistä huomiota kiinnitetään tutkimustiedon hyödynnettävyyteen ja levittämiseen metropolialuetta kehitettäessä.

Seutua ja sen osia kuvaavan julkisen tiedon tarjoaminen maksutta kaikkien käyttöön, uuden toimintamallin ja uudenlaisen verkkopalvelun luominen oli keskeinen avaus vuonna 2010. Kaupunginhallitus hyväksyi Helsinki Region Infoshare -hankkeen valmisteluvaiheen sopimukset vuosille 2010–2012 toukokuussa. *Helsinki Region Infoshare – avointa seututietoa kaikille* on seudullinen yhteistyöhanke. Hanketta koordinoi Helsingin kaupungin tietokeskus. Hankkeessa ovat mukana Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit, Forum Virium Helsinki sekä Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra. Valtiovarainministeriö on myöntänyt hankkeelle kuntien yhteistoiminta-avustusta.

Tietokeskuksella oli HRI-hankkeen myötä yhteistyötä monen valtakunnallisen ja kansainvälisen projektin ja työryhmän kanssa, joiden tavoitteena oli tiedon paremman saatavuuden, avoimuuden ja maksuttomuuden edistäminen. Esimerkkinä voidaan mainita liikenne- ja viestintäministeriön *Julkisen tiedon saatavuus* -työryhmä. Aihepiiriä esiteltiin myös Kvartti-julkaisussa 2010/3.

Keväällä 2010 laadittiin seudullisena yhteistyönä kaksi laajaa toimintaympäristöanalyysia: Helsinki–Vantaa-selvitykseen liittyvä *Toimintaympäristön nykytilan kuvaus ja kehitys* sekä Kaksiportaiseen seutuhallintonselvitykseen liittyvä *Helsingin seudun toimintaympäristöselvitys*.

Kaupunginarkiston henkilökunta toteutti Arkistotoimen suunta 2015 -ohjelmaa, osallistui kaupungin asianhallinnan kehittämishankkeeseen, saattoi päätökseen mittavia digitointihankkeita ja teki Helsingin historiaa tunnetuksi. Kaupungin kirjaamouudistuksen yhteydessä kaupunginarkisto sai uudeksi tehtäväkseen ns. väliarkiston, jonka myötä henkilöstömäärä kasvoi seitsemällä henkilöllä.

Vuoden 2010 aikana valmistauduttiin tietokeskuksen juhluvuoteen 2011, jolloin tulee kuluneeksi 100 vuotta tietokeskuksen, silloin tilastokonttorin, perustamisesta. *Sata vuotta kaupunkitietoa* on koko henkilöstöä ja kaikkia tietokeskuksen toimintoja yhdistävä projekti, johon perustettiin juh latoimikunta ja työryhmiä. Ryhmät valmistelivat tietokeskuksen julkaisujen uutta ilmettä ja juh lalogoja, juhlanäyttelyä, kansainvälistä juh laseminaaria ja siihen liittyvää juh lajulkaisua, näkyvyyttä ja viestintää, kunnalliskertomusten digitointiprojektia, DVD-muotoista historiikkia sekä henkilöstöjuhlaa. Juhlavuoden valmistelu oli

tiivistä koko vuoden ajan viitoittaen juhluvuoden viettämistä työn ja toiminnan merkeissä vuonna 2011.

Parhaat kiitokset koko henkilökunnalle, asiakkaille ja muille sidosryhmille yhteisestä vuodesta 2010.

Asta Manninen

johtaja

Direktörens översikt

Kimmo Brändt

Direktör
Asta Manninen.

Det nya statistik- respektive forskningsprogrammet för Helsingfors stad uppgjordes i omfattande samarbete med stadens verk och inrättningar och övriga samarbetspartner. Arbetet stöddes av en styrgrupp tillsatt av stadsdirektörskollegiet, med biträdande stadsdirektör Tuula Haatainen som ordförande. Denna gång uppgjordes statistik- resp. forskningsprogrammet för första gången kombinerat. Faktacentralens experter skötte hörandet av kunder och sakkunniga och sammanställandet av programmen. Slut-

resultatet var programpublikationen *TIETOA STADISTA. Helsingin kaupungin tilasto- ja tutkimusohjelmat vuosille 2011–2015* (FAKTA OM STA'N. Helsingfors stads statistik- resp. forskningsprogram för åren 2011–15), som stadsstyrelsen godkände den 7.12.2010.

Programmen ger riktlinjerna för verksamheten, men det gäller också att kunna svara på utmaningarna i en föränderlig verksamhetsmiljö, även då det dyker upp vitala teman som inte kunnat förutses då programmen gjordes upp. Till de väsentliga egenskaperna och starka sidorna hos tillämpande stadsstatistik och -forskning hör just att vara beredd på nya lägen och kunna reagera på dem. En insatt och sakkunnig personal kombinerad med uppdaterade och väl bemäst-

rade datasystem gör det möjligt att sätta igång och genomföra ny forskning och statistisk utredning även på kort varsel.

Till metropolpolitik hänförs vårt deltagande 1.4–31.12.2010 i ett forsknings- och samarbetsprogram med fokus på särdragen i metropolområdet, och likaså vårt fortsatta arbete med att bereda programmet i syfte att nå ett avtal om ett program för stadsforskning och metropolpolitik åren 2011–2014. I detta samarbete deltog under Helsingfors universitets ledning Aalto-universitetet, yrkeshögskolorna Diakonia, Haaga-Helia och Metropolia, samt Helsingfors stad, Vanda stad, Esbo stad, Lahtis stad samt Arbets- och näringsministeriet, Miljöministeriet och Kommunikationsministeriet samt Undervisnings- och kulturministeriet. Syftet med samarbetsprogrammet för stadsforskning och metropolpolitik är att fördjupa och utvidga samarbetet inom forskning och utveckling i metropolområdet. Särskild vikt fästs vid forskningsrönens omsättning i praktiken och spridbarhet vid utvecklandet av metropolområdet.

Att göra offentlig information om regionen och dess olika delar öppen för vem som helst avgiftsfritt och att i detta syfte skapa en ny verksamhetsmodell och ett nytt slags webbservice var ett viktigt nytt steg år 2010. I maj godkände stadsstyrelsen avtalen för det beredande skedet 2010–2012 av projektet *Helsinki Region Infoshare* (Sstyr 31.5.2010). *Helsinki Region Infoshare – öppen information om regionen och dess kommuner för alla* är ett regionalt samarbetsprojekt koordinerat av Helsingfors stads faktacentral. Med i projektet är städerna Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla, samt Forum Virium Helsinki och Fonden för Finlands

självständighet Sitra. Finansministeriet har beviljat projektet bidrag för kommun-samarbete (se www.hri.fi).

I samband med HRI samarbetade Faktacentralen med många nationella och internationella projekt och arbetsgrupper med syftet att främja öppenhet, avgiftsfrihet och bättre tillgänglighet till information. Som exempel kan nämnas en arbetsgrupp för offentlig informations tillgänglighet vid Kommunikationsministeriet. Temat behandlades även i vår kvartalsöversikt *Kvarttis* nummer 2010/3.

På våren uppgjordes som regionalt samarbete två omfattande analyser av verksamhetsmiljön: 1) *Toimintaympäristön nykytilan kuvaus ja kehitys* (beskrivning av och utveckling inom verksamhetsmiljöns nuläge) i samband med utredningen om Helsingfors–Vanda eventuella sammanslutning samt *Helsingin seudun toimintaympäristöselvitys* (utredning om verksamhetsmiljön i Helsingforsregionen) i anknypning till en tvåstegs utredning om regionförvaltningen.

Stadsarkivets personal jobbade utgående från sitt riktprogram fram till år 2015, deltog i ett projekt för utvecklande av stadens ärendehantering, fullbordade omfattande digitaliseringsprojekt, och arbetade för att göra Helsingfors historia känd. I samband med reformeringen av stadens registratur fick Stadsarkivet i nytt åliggande det s.k. mellanarkivet, varmed personalen också växte med sju personer.

Under år 2010 förberedde vi på Faktacentralen oss för vårt jubileumsår 2011. Det är 100 år sedan Faktacentralen, dåtida Statistikkontoret, grundades. *Hundra år av stadsfakta* är ett projekt som förenat hela vår personal och alla våra funktioner. En festkommitté och olika arbetsgrupper tillsattes. Grupperna beredde

ny design för våra publikationer, en jubileumslogo, en jubileumsutställning, ett internationellt jubileumsseminarium med anknyttande publikation, synlighet och PR, ett digitaliseringsprojekt för Kommunberättelsen, en historik i DVD-form och en jubileumsfest för personalen. Förberedelserna för jubileumsåret var intensiva under hela året och därmed en prolog till jubileumsåret, som vi firar i arbetets och aktivitetens tecken.

Ett hjärtligt tack till hela vår personal, våra kunder och övriga samarbetspartners för det gemensamma året 2010!

Asta Manninen

Direktör

Toiminta yksiköittäin

KAUPUNGINARKISTO

Kaupunginarkisto johtaa kaupungin arkistotoimintaa ja toimii kaupungin keskusarkistona. Keskusarkistona huolehditaan virastojen ja laitosten yli 20 vuotta vanhoista pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista sekä niitä koskevasta tieto- ja tutkijapalvelusta. Lisäksi kaupunginarkisto vastaanottaa Helsinkiä koskevaa yksityistä arkistoaineistoa. Kirjaamouudistuksen yhteydessä uudeksi kaupunginarkiston tehtäväksi on määritelty Ahjo-järjestelmän pitkään ja pysyvästi säilytettävien manuaalisten asiakirjojen väliarkistotoiminta. Helsingin kaupungin arkistotoimen kehittämisohjelma vuosille 2009–2013, Arkistotoimen suunta 2015, ohjaa kaupunginarkiston toimintaa.

Kaupunginarkiston toiminnassa korostuivat toimintavuonna osallistuminen kaupungin asianhallinnan kehittämishankkeeseen asiakirjahallinnon asiantuntijana, kaupungin yhteisen tiedonohjaussuunnitelman (TOS) laatimistyö, väliarkistotoiminnan suunnittelu ja väliarkiston tilojen hankinta sekä SINETTI-kokoelmatietokannan monipuolistaminen.

SINETTI-kokoelmatietokannan Internetissä avatut palvelut ovat muutamassa vuodessa muuttaneet tieto- ja tutkijapalvelun käyttöä. Perinteisen tieto- ja tutkijapalvelun käyttäjät vähenevät ja Internet-palvelujen käyttäjät lisääntyvät.

Tieto- ja tutkijapalvelu

Tutkijakäyntejä oli kertomusvuoden aikana 1 340 (1 476 vuonna 2009). Tutkijat tilasivat käyttöönsä kaikkiaan 5 605 (6 282) asiakirjaa. Asiakirjalainoja virastoille annettiin 41 (1 724) kappaletta ja laajahkoja tietopalveluselvityksiä tehtiin 430 (487). Edellisvuoteen verrattuna asiakaskäynneissä, asiakirjatoimituksissa tutkijasaliin ja hallintokunnille annetuissa asiakirjalainoissa tapahtui selvää laskua, mihin vaikutti osaltaan SINETTI-kokoelmatietokannan käytön lisääntyminen.

Kaupunginarkiston toimintaa ja arkistoaineistoja esiteltiin ryhmille, joita kävi viisi. Näiden ryhmien keskimääräinen koko oli 10 henkilöä. Ryhmissä oli mm. Helsingin yliopiston yhteiskuntahistorian ja opettajakoulutuslaitoksen opiskelijoita.

Kaupunginarkiston kokoelmatietokanta SINETTIÄ laajennettiin aloittamalla rakennuspiirustusten digitointi ja rekisteröinti kokoelmatietokantaan perustettuun piirustusrekisteriin. Piirustusrekisteri avataan yleisölle keväällä 2011.

SINETTI-kokoelmatietokanta sisälsi vuoden lopussa tiedot 1 540 arkistonmuodostajasta, 2 500 kartasta sekä 15 000 rakennuspiirustuksesta. Arkistotietokannan Internet-sivulla vieraili vuoden 2010 kuluessa 5 525 tutkijaa. Karttarekisterin puolella kävijöitä oli 7 543.

”Piirustusrekisteri avataan yleisölle keväällä 2011.”

Rakennuspiirustusten digitoinnin lisäksi Helsingin kaupungin kunnallishallintoa koskevien kertomusten digitointi vuosilta 1875–1974 jatkui. Kaupungin yhteisten digitointihankkeiden koordinointiin osallistuttiin. Asiakkaille digitoitiin piirustuksia ja karttoja sekä asiakirjoja julkaisuja ja näyttelyitä varten.

Tietovarantojen kasvu jatkui

Kaupunginarkisto otti kertomusvuonna vastaan 353 (277) hyllymetriä asiakirjoja, josta määrästä yksityisarkistojen osuus oli 22,60 (12,60) hyllymetriä. Kun kaupunginarkisto kertomusvuoden aikana hävitti lähes 150 hyllymetriä asiakirjoja, oli asiakirja-aineiston kokonaismäärä vuoden lopussa noin 13,1 (12,9) hyllykilometriä.

Kertomusvuoden aikana kaupunginarkistoon luovutti asiakirjojaan kaikkiaan 23 (24) arkistonmuodostajaa, joista 9 (10) oli yksityisiä. Suurin yksittäinen asiakirja-aineiston luovutus oli valtiollistetun edunvalvontatoimen aiheuttama asiakirjasiirto, joka käsitti kaikkiaan 275 hyllymetriä virkaholhottavien päämiesten henkilöakteja tilipusseineen. Muilta osin virka-arkistonsiirrot kaupunginarkistoon olivat tavanomaisia vuosisiirtoja.

Mikrofilmeinä otettiin vastaan 95 (120) mikrofilmirullaa, 156 ikkunakorttia sekä 6 759 mikrokorttia.

Kaupunginarkiston makasiinitilat täyttyvät lähivuosina. Tarvittavaa lisätilaa järjestettiin organisoimalla makasiinitiloja uudelleen ja selvittämällä muussa käytössä olevien makasiinitilojen saamista asiakirjojen säilytyskäyttöön. Uudel-

leenorganisoinnin ja tilojen käyttösuunnitelman avulla saadaan makasiinitilat riittämään lähivuosiksi. Lisääntyneiden organisaatiomuutosten vuoksi kaupungin-arkistoon on jouduttu ottamaan entistä enemmän myös määräajan säilytettävää arkistoaineistoa.

Keskitetyn kirjaamistoiminnan aloittaminen ja Ahjo-järjestelmän käyttöönotto vuonna 2011 edellyttivät myös toimintansa päättävien virasto- ja liikelaitoskohtaisten kirjaamojen sekä Ahjo-järjestelmän tuottamien asiakirjojen arkistoinnin ja arkistointitehtävien järjestämistä ja ohjeistamista. Kaupunginarkiston edustajat kävivät vuoden 2010 aikana 25 virastossa ja liikelaitoksessa selvittämässä tulevia arkistonsiirtoja kaupunginarkistoon ja lakkautettavien kirjaamojen asiakirjojen arkistointia Ahjo-järjestelmän käyttöönoton jälkeen.

Ahjo-järjestelmän tuottamien asiakirjojen arkistointia ja siirtymäkauden toimenpiteitä varten laadittiin ohjeet Asianhallinnan kehittämisen johtoryhmän eli AKJ:n asettamassa arkistotyöryhmässä.

Väliarkistotoiminnan käynnistämistä varten aloitettiin tarvittavien tilojen hankkimista varten keskustelut tilakeskuksen kanssa. Väliarkiston käyttöön osoitettiin Sörnäisissä sijaitseva Meritalo, josta tuli kunnostaa arkistokäyttöön 1 344 neliometriä. Kaupunginarkiston edustajat ovat aktiivisesti osallistuneet tilojen kunnostussuunnitelmaa laatineen työryhmän toimintaan.

Asianhallinta yhtenäistyy ja kehittyy sähköiseksi

Asiahallinnan ja asiakirjahallinnon menetelmien kehittämistä jatkettiin Ahjo-hankkeen puitteissa yhteistyössä hallintokeskuksen ja talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa. Suurimpina haasteina olivat

kaupungin yhteisen tiedonohjaussuunnitelman laatiminen ja Ahjo-järjestelmään liittyvän IER-tiedonohjausjärjestelmän (Infoshare Enterprise Records) käyttöönotto.

Kaupunginarkisto oli edustettuna asianhallinnan kehittämisen johtoryhmässä (AKJ) ja sen asettamissa työryhmissä. Kaupunginarkiston edustaja tai edustajat toimivat seuraavissa AKJ:n työryhmissä: asiakirjahallinta ja dokumentinhallinta (ASDO), dokumentinhallinta (HELA), arkistotyöryhmä, kirjaamisohjeiden laadinta.

Ahjo-järjestelmään liittyvien arkistointitehtävien organisointia ja suunnittelua varten AKJ:n asettamassa arkistotyöryhmässä laadittiin Ahjo-järjestelmän arkistointiohjeet ja ohjeet virastoille ja liikelaitoksille lakkautettavien kirjaamojen arkistojen päättämisestä ja keskitettyyn kirjaamiseen siirtymisen vaikutuksista arkistonhoitoon.

Kaupunginarkisto koordinoi ja ohjasi hallintokuntaakohtaisten osuuksien laatimista. Pääosa koko kaupungin yhteisistä ja hallintokuntaisista osuuksista valmistui toimintavuoden aikana. Edellisenä vuonna toimintansa päättäneen TOS-työryhmän sihteeri jatkoi toimintaansa. Sihteeristöössä käytiin läpi TOS:n laatimiseen ja IER:n testaamiseen ja käyttöönottoon liittyviä kysymyksiä ja on-

gelmia. Kaupunginarkisto aloitti syksyllä TOS-tietojen viennin IER:ään. Tietojen vieni järjestelmään on tapahtunut pääasiassa kaupunginarkiston toimesta.

Asiakirjahallinnon konsultointeja oli toimintavuoden aikana 543 (367).

Ohjaus ja neuvonta

Ohjaus- ja neuvontaryhmän toiminta jatkui vilkkaana. Hallintokuntien arkistonhoitajat ovat vaihtuneet, tehtävät ovat monipuolistuneet ja työhön on tullut lisää haasteita. Muutokset hallintokuntien arkistonhoitotehtävissä näkyvät myös kaupunginarkiston tehtävissä. Ohjaus ja neuvonta on koskenut muun muassa seulontaa, arkiston siirtoja, arkistokaavoja, kuva-aineistoja, arkiston järjestämistä, arkistonmuodostussuunnitelmien päivittämistä ja uusien arkistonhoitajien perehdyttämistä.

Kertomusvuoden aikana tehtiin yksi arkistontarkastus ja yksi arkistonkatselmus. Arkistontarkastuksia ja -katselmuksia on siirretty myöhempään ajankohtaan lakkautettavien kirjaamojen arkistojen päättämiseen liittyvien selvitys- ja ohjaustöiden vuoksi. Kirjaamojen arkistoja koskevat toimenpiteet on hoidettu osana AKJ:n arkistotyöryhmän toimintaa.

Pirkko Meila

Virastoarkistonhoitajien verkosto tutustui Tallinnan kaupunginarkistoon 21.9.2010.

Virastoarkistonhoitajien verkosto kokoontui toimintavuoden aikana viisi kertaa. Arkistoverkosto tutustui Kansalliseen audiovisuaaliseen arkistoon (KAVA), Paperinkeräys Oy:n Proseciin, Tallinnan kaupunginarkistoon ja väestörekisterikeskukseen. Lisäksi järjestettiin kaupunginarkistossa jouluglögitilaisuus, jossa käsiteltiin ajankohtaisia asioita.

Ohjaus- ja neuvontatapahtumia oli toimintavuoden aikana 286.

Helsingin historiaa tehtiin tunnetuksi

Kaupunginarkisto toimii Helsingin kaupungin historiatoimikunnan sihteeristönä. Kertomusvuonna historiatoimikunta ohjasi sodanjälkeisen historian 4. ja 5. niteen sekä Ruotsin vallan ajan ja 1800-luvun historian uudelleen kirjoittamista. Historiatoimikunta on tukenut ”Helsingin sotaturmat 1914–1922” -tutkimushanketta tiedonkeruun järjestämisessä.

Helsingin pääkaupungiksi tulon 200-vuotisjuhlaa ja juhlanäyttelyä valmisteltiin. Juhlalyöryryhmässä kaupunginarkistolla oli edustaja ja juhlanäyttelyä suunnitellaan kaupunginarkiston vetovastuulla.

”Helsinki kartalla” -näyttely järjestettiin KSV:n näyttelytila Laiturissa 26.2.–27.3.2010. Yhteistyössä Tampereen yliopiston historiatieteen laitoksen kanssa järjestettiin kansainvälinen seminaari ”Cohesion and Diversity in the European City” kaupungintalon

Osa Helsingin historiallisen kaupunkikartaston – Historiallisen Atlaksen – karttoja oli esillä Laiturissa.

Empiresalissa 15.–16.6.2010. Seminaariin osallistui historiallisten kaupunkikartastojen tekijöitä useista Euroopan kaupungeista, mm. Wienistä ja Dublinista.

Kaupunginarkisto järjesti marraskuussa Pohjoismaisen arkistojen päivän ilmastoteeman mukaisen näyttelyn 13.11.2010. Näyttely oli avoinna kaupunginarkiston aulassa vuoden loppuun saakka.

Helsingin historiaa koskevia luentoja ja esitelmää pidettiin eri yhteyksissä sekä annettiin radio- ja lehtihaastatteluja.

Yksityisarkistoja vastaanotettiin ja järjestettiin

Yksityisarkistoja otettiin vastaan 9 (10) arkistonmuodostajalta. Arkistoista seitsemän oli uusia ja loput lisäyksiä aiemmin vastaanotettuihin arkistoihin. Yksityisarkistoja järjestettiin vuoden aikana 22,6 (17) hyllymetriä. Järjestettyjä yksityisarkistoja olivat mm. Itä-Helsingin Kulttuuriviikot ry. ja Patolan päiväkodin kannatusyhdistys.

Asiakaskoulutus

Kaupunginarkisto järjesti TOS-tiedotustilaisuuden keväällä ja tiedonohjaussuunnitelmaa ja väliarkistotoimintaa koskeneen tiedotustilaisuuden syksyllä. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 195 henkilöä. Keväällä järjestetyille asiakirjahallinnon ja arkistotoimen kolmepäiväiselle peruskurssille osallistui 14 henkilöä.

Kaupunginarkiston asiantuntijat luennoivat 16 kertaa asiakirjahallinnon ja arkistotoimen ajankohtaisista asioista ja Helsingin historiaan liittyvistä aiheista sekä virastojen järjestämissä että ulkopuolisissa tilaisuuksissa.

Yhteistyötä ja kumppaneita ajankohtaisin teemoin

Kaupunginarkisto on osallistunut kaupungin sisäisiin asianhallinnan kehittämishankkeisiin, joista tärkeimpiä olivat asianhallinnan kehittämisen johtoryhmä AKJ ja sen asettamat työryhmät. Lisäksi osallistuttiin Helsingin pääkaupungiksi tulon 200-vuotisjuhlatyöryhmän työskentelyyn.

Kaupunginarkisto on tehnyt tiivistä yhteistyötä arkistolaitoksen ja Suomen Kuntaliiton kanssa kunnallisessa arkistotyöryhmässä ja kunnallista arkistotoimen opasta laativassa työryhmässä. Lisäksi kaupunginarkiston edustaja on osallistunut arkistolaitoksen yksityisarkistoasioiden neuvottelukunnan toimintaan.

Kaupunginarkisto on osallistunut Espoon, Vantaan, Tampereen, Turun, Oulun ja Jyväskylän asiakirjahallinnon ja arkistotoimen yhteistyöhön. Siinä on keskitytty sähköiseen asian- ja dokumentinhallintaan sekä seurattu sähköistä arkistointia koskevien kansallisten hankkeiden edistymistä.

Kaupunginarkiston edustajat osallistuivat Suomen 8. arkistopäiville Jyväskylässä 17.–19.5.2010 ja Kunnallisarkistoyhdistyksen pitämille opintopäiville keväällä ja syksyllä.

Kaupunginarkisto osallistui Henkilöstökeskuksen maahanmuutto-osaston ja Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan ulkomaalaisille opiskelijoille järjestämään kaupunkisuunnistustapahtumaan 22.10.2010. Kaupunginarkisto toimi yhtenä tapahtuman rastipaikoista. Iltapäivän aikana yli 200 yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijaa vieraili arkistossa tutustuen Helsingin monipuolisiin palveluihin ja ratkaisten Olympialaisiin liittyviä rastitehtäviä.

Pohjoismaiden pääkaupunkien kaupunginarkistojen päälliköt tapasivat Reykjavikissa kesäkuussa.

Lontoon metropolin arkiston edustaja vieraili marraskuussa kaupunginarkistossa esittelemässä ”Olympic Cities – The Legacy of the Games” -hankettaan, jonka tarkoituksena on julkaista kaikkien kesäolympialaisten arkistoja esittelevä web-sivusto Lontoon olympialaisten yhteydessä vuonna 2012.

Kaupunginarkiston edustaja tutustui Tukholman kaupunginarkiston asiakirjahallintoon kansainvälisen vaihdon puitteissa 27.9.–1.10.2010.

Kehittäminen

Kaupunginarkisto järjesti kehittämispäivän ja TYHY-päivän. Kehittämispäivänä käsiteltiin kaupunginarkiston ajankohtaisia hankkeita ja TYHY-päivänä vierailtiin Suomenlinnassa Ehrensvärdin juhlavuoden merkeissä.

Helsingin kaupungin aineistopankki / Mika Lappalainen, 2005

KAUPUNKITUTKIMUS

Kaupunkitutkimusyksikössä tehtävän tutkimuksen tavoitteena on pitää Helsinki toimintaympäristöstään tietoisena kaupunkina, helpottaa kaupungin ilmiöiden ymmärtämistä ja tuottaa tutkimustietoa, jota voidaan soveltaa koko Helsingin metropolialueen kehittämistyössä. Yksiköllä on lisäksi erityinen asema kaupungin oman tutkimustoiminnan ja tiedeyhteisöjen välissä. Kaupunkitutkimusyksikön tutkijat ovat mukana yhteishankkeissa yliopistotutkijoiden kanssa ja yksikössä vierailee kaupunkiaiheisia opinnäytteitä tekeviä yliopistotutkijoita.

Yksikön toimintatavaksi on vakiintunut monipuolinen verkottuminen. Helsingin kaupunkiorganisaation ja pääkaupunkiseudun kuntien ohella yhteistyökumppanit ovat erikoisalojen tutkimuslaitoksista ja kansainvälisistä tutkijaverkostoista. Lähestymistapa on poikkitieteellinen ja yksikön tutkijat edustavat eri tieteenaloja.

Tutkimusohjelman valmistelu

Osa kaikkien tutkimusyksikön työntekijöiden työajasta kului vuosien 2011–2013 tutkimusohjelman valmisteluun. Valmistelu kattoi laajoja kuulemisia keskeisten yhteistyötahojen kanssa niin Helsingin kaupungin virastojen, seudullisten yhteistyötahojen, alueen korkeakoulujen kuin myös ns. kolmannen sektorin kanssa. Tutkimusohjelmaan kirjattiin kaikkiaan 65 tutkimushanketta – osa niistä pitää sisällään useita osahankkeita.

Tutkimusohjelma jäsentyy seuraavien teemojen alle:

1. asuminen, ympäristö ja kaupunkirakenne
2. demokratia ja hallinto
3. hyvinvointi, terveys ja palvelut
4. kaupunkikulttuuri
5. kuntatalous, työmarkkinat ja kilpailukyky.

Tutkimusohjelmaa tehtiin ensi kertaa tilasto-ohjelman valmistelun kanssa ja nämä ohjelmat hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 7.12.2010. Uusien ohjelmien toteuttaminen alkoi osin jo vuoden 2010 puolella, varsinaisesti ohjelma astui voimaan 1.1.2011.

Kuntatalous ja seudun työvoimatarpeet

Erikoistutkija Heikki Helin jatkoi kuntataloustutkimuksiaan teemoista, joista monet edustavat jatkuvaa seurantaa. Näin kuntien taloudesta kertyy arvokasta aikasarjaa, jonka avulla voidaan arvioida uusimpien tietojen merkitystä pitemmällä aikajanelalla. Näitä edustavat mm. tutkimukset *Suurten kaupunkien talous 1988–2008* ja *Kuntien talouden kehitys 1988–2008*.

“...kuntien taloudesta kertyy arvokasta aikasarjaa...”

Talusteemaa sivusi myös Pekka Mustosen ns. luovaa toimialaa koskeva tutkimus *Structural views over 'creative' Helsinki*. Mustonen tarkasteli luovien toimialojen yritysten sijaintia kaupunkirakenteessa samoin kuin sitä, missä tämän

alan toimijat itse asuvat. Ala keskittyy valtakunnallisesti Helsinkiin ja Helsingissä erityisesti kantakaupunkiin.

Huhtikuussa julkaistiin näyttävästi Helsingin kaupungintalon juhlasalissa erikoistutkija Seppo Monténin laaja raportti otsikolla *Koulutus ja työvoima. Helsingin seutu 2020 / Osaamisella kohti tulevaisuutta*. Raportti syntyi laajan Helsingin seutua käsittäneen yhteistyön tuloksena. Mukana oli alueen kaupunkien lisäksi mm. Helsingin Yrittäjät, Helsingin Seudun Kauppakamari ja Uudenmaan TE-keskus. Raportissa Seppo Montén arvioi kattavasti työvoima- ja koulutus-tarvetta seuraavan vuosikymmenen aikana Helsingin seudulla. Raportti osoittaa, että työvoiman saatavuudesta voi varsin pian tulla ongelmia. Keskimäärin vuotta kohti laskettuna Helsingin seudulla aikana 2006–2020 avautuvien työpaikkojen määrä on noin 20 300. Alueen koulutuspaikkavaranto ei riitä täyttämään näitä paikkoja. Edes maassa- tai maahanmuutto ei täysin riitä paikkaamaan avautuvia työpaikkoja.

Asukkaat ja maahanmuuttajat

Martti Tuomisen tekemä tutkimus ”... öiseen aikaan ja joskus päivälläkin” oli Helsingin turvallisuuskyselyn kolmas toteutamiskierros. Tarkoituksena on ollut saada laajoilla aineistoilla kuvaa kaupunkilaisten näkemyksistä turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä. Helsinki on ja se koetaan turvallisena kaupunkina, ns. arkiturvallisuus koetaan varsin hyväksi. Kuitenkin eri väestöryhmien ja asuinalueiden välillä on eroja.

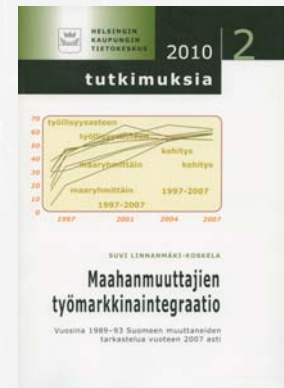

Markku Lankinen ja Henrik Lönnqvist tarkastelivat puolestaan asumista ja asumisväljyyttä Helsingissä pitkien aikasarjojen kautta.

Lapsiin ja nuoriin kohdistuva tutkimus tuotti Elina Stenvallin raportin *Lasten kerho- ja vapaa-ajantoiminta Helsingissä. Selvitys lasten ja nuorten kerhotoimintaan liittyvistä mielipiteistä*. Teemaan liittyvä laajempi tutkimuskokonaisuus valmistuu vuonna 2011.

Maahanmuuttajiin kohdistuva tutkimus jatkui kaupunkitutkimusyksikössä vilkkaana. Syksyllä 2010 julkaistiin laajaa huomiota saanut Suvi Linnanmäki-Koskelan tutkimus *Maahanmuuttajien työmarkkinaintegraatio. Vuosina 1989–93 Suomeen muuttaneiden tarkastelua vuoteen 2007 asti*. Tutkimus edustaa yhteistyötä Helsingin kaupungin henkilöstökeskuksen maahanmuuttoyksikön kanssa.

Tutkimuksessa todetaan, että tiettyä hetkeä kuvaavat poikkileikkaustilastot antavat maahanmuuttajien työllisyydestä varsin synkän kuvan. Kun maahanmuutto on lisääntynyt, uusien tulokkaiden tilanne peittää alleen täällä jo pitempään olleiden aseman muutoksen. Tutkimuksen arvo syntyykin nimenomaan pitkätaisaaineiston avulla saaduista havainnoista. Linnanmäki-Koskelan työ osoittaa, että maahanmuuttajien asema kohenee suomalaisilla työmarkkinoilla, mutta tähän täytyy varata runsaasti aikaa, usein toistakymmentä vuotta. Pitemmällä aikavälillä monilla maahanmuuttajaryhmillä työmarkkinatilanne on jokseenkin samanlainen kuin kantaväestölläkin.

Lisäksi Tuula Jorosella oli työn alla laajan maahanmuuttajien yrittäjyyteen liittyvä tutkimus, joka valmistuu vuonna 2011.

Maahanmuuttoteemoihin liittyi myös Basaar-hanke, josta tarkemmin kansainvälisten hankkeiden yhteydessä.

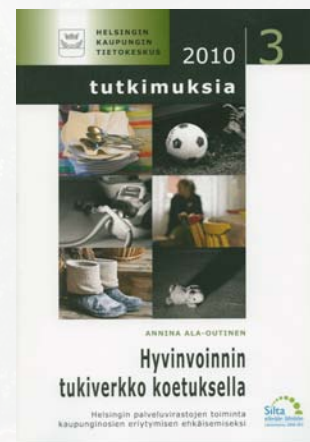
Työelämän kehittäminen

Vuonna 2010 ilmestyi kaksi Helsingin kaupungin työntekijöihin ja työnteon edellytyksiin liittyvää tutkimusta.

Pia Bäcklundin yhdessä Annukka Jyrämän, ja Heini Väisäsen kanssa kirjoittama tutkimus *Nyt innovoidaan, Helsingin kaupungin henkilöstön kokemuksia kehittämistyöstä* käsitteli Helsingin kaupunkiorganisaation kehittämistoiminnan nykytilaa erityisesti tietojohdamisen näkökulmasta. Tutkimuksen keskeisenä tavoitteena oli näin pyrkiä lisäämään ymmärrystä siitä, millä tavalla organisaatioiden yleinen toimintakulttuuri vaikuttaa yksittäisten kehittämishankkeiden toteutumiseen sekä innovatiiviseen toimintaan uusia toimintatapoja pohdittaessa. Tämä oli mittava tutkimus yhteistyössä Helsingin kaupungin henkilöstökeskuksen ja Oiva Akatemian kanssa sekä Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun kanssa.

Annina Ala-Outisen tutkimus *Hyvinvoinnin tukiverkko koetuksella* paneutuu kaupunginosien kehittämiseen tasa-arvoisuuden näkökulmasta. Huomio kiinnittyy alueelliseen eriytymiseen ja sen tuomiin haasteisiin peruspalvelujen järjestämisessä ja niiden resursoinnissa. Tutkimuksessa käsitellään sitä, miten ns. positiivinen diskriminaatio on vaikuttanut erilaisilla alueilla Helsingissä.

Tutkimus paljasti paradoksin. Jo kymmenen vuoden ajan virastoissa on toteutettu ns. positiivista diskriminointia. Kuitenkin juuri näillä alueilla, joilla resursseja on pyritty lisäämään, palvelujen laatu uhkaa heiketä – tai on jo heikentynyt. Toisaalta myönteistä oli se, että työkentän välillä suuristakin ja kuluttavista vaatimuksista huolimatta työntekijöiden suhtautumien tehtäviinsä on hyvin positiivinen olivatpa he millaisilla alueilla tahansa.

Tämä oli Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) rahoittama hanke ja kuului valtion Lähiöohjelmaan (2008–2011), yhteen metropolipolitiikan kärkihankkeista. Yhteistyötä tehtiin kaupungin eri hallintokuntien, erityisesti sosiaaliviraston ja erityisesti aluetyön yksikön kanssa.

Asiantuntija- ja kehittämistyö

Varsinaisen tutkimustoiminnan lisäksi kaupunkitutkimusyksikön työntekijät osallistuivat asiantuntijoina lukuisiin erilaisiin kehittämishankkeisiin.

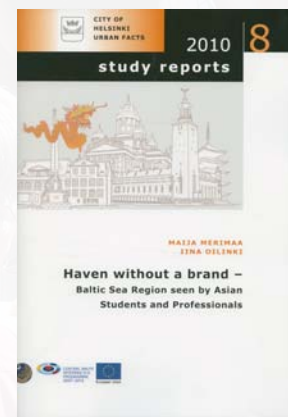
Vuonna 2010 valmisteltiin kaupunkitutkimus- ja metropolipolitiikkaohjelmiasopimusta 2011–2012, jota kutsuttiin valmisteluvaiheessa KatuMetroksi, sittemmin Metropolitutkimukseksi. Mukana tässä valmistelussa olivat useat ministeriöt sekä alueen korkeakoulut. Varsinaisen sopimuksen laativat metropolialueen kaupungit (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Lahti), Helsingin yliopisto, Aalto-yliopisto,

Diakonia-ammattikorkeakoulu, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu, Metropolia Ammattikorkeakoulu, Laurea-ammattikorkeakoulu, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä ympäristöministeriö.

KatuMetro-ohjelma rakentuu neljän temaattisen painopistealueen ympärille tukien kansallista metropolipolitiikkaa ja sen toteuttamista: kaupunkirakenne ja elinympäristö; monikulttuurisuus ja maahanmuutto; hyvinvointipolitiikat ja -palvelut sekä talous ja kilpailukyky. Näitä kutsutaan kotipesiksi. Tietokeskus osallistui aktiivisesti sekä koko KatuMetro-ohjelman johtoryhmään että kotipesien ohjausryhmätyöskentelyyn.

Kansainväliset hankkeet

BASAARissa (2008–2010) tutkittiin Aasian talouskasvun vaikutuksia keskisen Itämeren alueeseen. Hankkeeseen osallistui yksitoista aluehallintoa ja kaupunkia: Helsinki, Turku, Tukholma, Riika ja Tallinna. Basaarin tavoitteena oli selvittää, mitkä ovat globalisaation ja erityisesti Aasian talouskasvun, positiiviset ja mahdollisesti kielteiset vaikutukset Itämeren alueeseen. Loppuraportit käsittelivät mm. maahanmuuttoon, investointeihin, osaamiseen ja matkailuun liittyviä kysymyksiä. Kerätyn tiedon pohjalta esitettiin yhteisiä toimenpiteitä alueen vahvistamiseksi kansainvälisenä toimijana. Hankkeen loppuseminaari järjestettiin Helsingissä marraskuussa 2010. Tietokeskus kirjoitti kansainvälisestä

opiskelija-aineistosta julkaisun *Haven without a brand – Baltic Sea Region seen by Asian Students and Professionals*.

Toisessa EU-hankkeessa, ”INNOPOLIS” (2010–2012), kehitettiin yliopistokaupunkialueiden innovaatiotoimintaa eri puolilla Eurooppaa (Thessaloniki, Lodz, Manchester ja Helsinki). Hankkeen aikana eri yliopistokaupunkitoimijat tutustuvat mukana olevien maiden innovaatiotoiminnan käytänteisiin mm. tekemällä vierailuja eri kohteisiin. Marraskuussa 2010 tietokeskuksen kaupunkitutkimusyksikkö toimi neljäpäiväisen Helsinki Study Visitin isäntänä yhdessä Aalto-yliopiston kanssa. Vieraat tutustuivat kymmeneen eri innovaatiotoiminnan kohteeseen Helsingin metropolialueella (mm. Aalto-yliopiston Design Factory, Tekes, Culminatum). Helsinki ja Manchester ovat hankkeessa esimerkkeinä hyvistä innovaatiotoiminnan yliopistokaupunki–yritysyhteistyökäytän-teistä, joita viedään soveltuvin osin Thessalonikin ja Lodzin alueille.

Lisäksi kaupunkitutkimusyksikön työntekijät osallistuivat asiantuntijaroolissa kansainväliseen ”PURE”-arviointihankkeeseen (Pascal Universities’ Regional Engagement, 2009–2011) sekä ”TOOLS”-yhteishankkeeseen (Tools for Developing Comparable Local Surveys, 2009–2012). ”PUREssa” kehitettiin oppivia alueita ja verkostoja viidellä mantereella ja 15 maassa. ”TOOLSissa” keskityttiin puolestaan kehittämään yhteistä kyselyalustaa, jolla jatkossa voidaan tuottaa eurooppalaisten kaupunkien välistä vertailuaineistoa. Hanketta johtaa Freiburgin yliopisto.

Helsinki Intercultural City oli usean Helsingin kaupungin hallintokunnan yhteishanke, jossa tarkasteltiin Helsingin kykyä vastaanottaa maahanmuuttajia

ja kehittää tätä työtä. Hanke järjesti mittavan loppuseminaarin Kulttuuritehdas Korjaamossa toukokuussa. Siellä julkaistiin kaupunkikehitykseen erikoistuneelta konsulttiyritys Comediaalta raportti, joka myöhemmin julkaistiin tietokeskuksen sarjassa.

PKS-KOKO

Vuoden 2010 alussa käynnistyi uusi Pääkaupunkiseudun koheesio- ja kilpailukykyohjelma (PKS-KOKO) 2010–2013, joka korvasi vuodesta 2002 toimineen Pääkaupunkiseudun kaupunkiohjelman. PKS-KOKO:n lähtökohtana on metropolialueen kilpailukykystrategia ja ohjelman keskeisin tavoite on huippuosaamisen varmistaminen. Tavoitteisiin päästään vahvistamalla kaupunkien, toisen asteen oppilaitosten ja korkeakoulujen sekä kehittämisorganisaatioiden yhteistyötä. Ohjelma-alueen muodostavat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen ja Kirkkonummi.

PKS-KOKO koostuu neljästä toimenpidekokonaisuudesta ja niiden kärkihankkeista:

- 1) Innovaatioiden edistäminen ja osaamirakenteiden vahvistaminen. Kärkihankkeena käynnistyi ”Opiskelijametropoli” -hanke, jonka tavoitteena on kehittää opiskelija-asumisen ja kampusten välisen liikkumisen ratkaisuja.

- 2) Osaajien uralla etenemisen mahdollisuuksien lisääminen ja varmistaminen. Tavoitteena on tukea ammatillisten osaajien saatavuutta jatkossakin luomalla seudullisia työelämään siirtymisen malleja kaupunkien, tutkimus- ja oppilaitosten sekä yritysten välille. Kärkihankkeena käynnistyi ”Opinnoista Osaajaksi” -hanke.
- 3) Kansainvälisten yritysten ja osaajien asettautumista tukevan palvelukonseptin kehittäminen. Tavoitteena on seudullisesti koordinoitun palvelukokonaisuuden muodostaminen tukemaan ulkomaisten yritysten ja niiden työntekijöiden sekä heidän perheidensä asettumista pääkaupunkiseudulle. Kärkihankkeena on ”NoWrongDoor” -hanke.
- 4) Kulttuurien välisen vuorovaikutuksen, yhteisöllisyyden ja viihtyvyyden kasvattaminen. Tavoitteena on lisätä seudullista yhteistyötä ja rakentaa aidosti monimuotoista metropolialuetta. Kärkihankkeena on ”Monikulttuurinen johtaminen käytäntöön” -hanke, jossa kehitetään erityisesti kaupunkien johtamiskäytäntöjä.

Lisäksi toteutettiin ”Käyttäjälähtöisten innovaatioympäristöjen kansainvälistäminen” -hanke, jossa valmisteltiin World Expo Shanghai 2010 -maailmannäyttelyssä 13.–14.10.2010 järjestettäviä Helsingin seudun innovaatiopäiviä. Innovaatiopäiville osallistui noin 390 vierasta. Innovaatiopäivillä levitettiin tietoa Helsingin metropolialueen käyttäjälähtöisestä innovaatiotoiminnasta ja alueen toimijoista, luotiin uusia tutkimus- ja kehitys-, tiedonvaihto- ja liiketoimintayhteistyösuhteita sekä solmittiin kaksi yhteistyösopimusta.

PKS-KOKO kuuluu myös valtakunnalliseen KOKO luovat alat ja kulttuuri verkostoon, joka kehittää ja hyödyntää luovia toimialoja alueellisesti sekä vahvistaa luovien alojen toimijoiden välistä kumppanuutta.

PKS-KOKO käynnistettiin virallisesti 27.5.2010 järjestetyssä KickOff-tilaisuudessa. Tilaisuuteen osallistui 130 henkilöä kaupungeista, järjestöistä, korkeakouluista ja valtiohallinnosta.

Ohjelma ja sen kärkihankkeet ovat edenneet tavoitteiden mukaisesti. Hankkeissa on muun muassa järjestetty työpajoja, esimiesvalmennusta ja muita yhteistyötilaisuuksia, verkostoitu, tehty erilaisia kartoituksia ja selvityksiä, sekä suunniteltu ehdotuksia uusille yhteistyö-käytännöille ja siirrytty ideoiden keräämisestä jatkokehittämiseen.

PKS-KOKO 2010–2013 ohjelma-asiakirja, joka sisältää myös ruotsin- ja englanninkieliset käännökset, on julkaistu tietokeskuksen muistioita sarjassa 1/2010. Ohjelmalle on luotu myös omat verkkosivut osoitteeseen www.pks-koko.fi.

TILASTOT JA TIETOPALVELU

Tilastotuotteiden ja -palveluiden tavoitteena on tarjota kaupungin hallinnon, kuntalaisten ja elinkeinoelämän tarpeisiin jäsentynyt kuva toimintaympäristön muutoksista sekä helsinkiläisten elinoloista, terveydestä ja hyvinvoinnista. Samalla tilastotuotanto tukee tiedollisesti toimia, jotka lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja työllisyyttä, vahvistavat elinkeinoelämän kilpailuedellytyksiä sekä edistävät kaupungin kestävästä kehityksestä.

Helsinki-tilasto 2015 – yhteisen tilasto- ja tutkimusohjelman laatiminen

Tilastotoimi perustuu jatkuvaan tilastotuotantoon sekä vakiintuneisiin tuotteisiin ja palveluihin. Tilastojen kehittämishankkeiden tavoitteena on kohentaa perustilastojen laatua, tuottaa tilastotietoja uusista ennen tilastoimattomista ilmiöistä, parantaa merkittäväällä tavalla ilmiöalueen tai aluekuvausten osuvuutta vastaamaan toimintaympäristön muutoksia.

”...tuottaa tilastotietoa uusista, ennen tilastoimattomista ilmiöistä...”

Asumisen, kaupunkirakenteen ja ympäristön teemoihin liittyvät kehittämishankkeet liittyvät ilmiön kuvauksen syventämiseen. Selkeitä tilastoinnin puutteita ovat maankäyttö ja talonrakentamisen peruskorjaustoiminta, joiden tilastointi tulee ohjelmakaudella saada käyntiin. Molempien sektoreiden tilastointi on myös kansallinen haaste.

Väestön hyvinvoinnin ja terveydentilan tilastojen kehittämishankkeiden avulla parannetaan erityisesti sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden indikaattori-kuvausta. Ohjelmakauden laaja kehittämishankkeiden kokonaisuus on alueiden demografisen eriytymisen ja mahdollisen segregatiokehityksen tunnistaminen.

Maahanmuuttajataustaisuus otetaan entistään monipuolisemmin huomioon tilastotarjonnassa. Uutena avauksena selvitetään mahdollisuudet toisen polven ulkomaalaistaustaisuuden tilastoinnin aloittamisesta Tilastokeskuksessa.

Ohjelmakaudella parannetaan tietoperustaa yritysten perustamisista ja lopettamisista.

Työssäkäyntialueiden ja yritystoiminnan alueellisen erikoistumisen kuvaus vakiintuu ohjelmakaudella, kun uusi *Yritys- ja elinkeinotoiminta alueittain* -julkaisu ilmestyy rinnakkaistuotteena *Helsinki alueittain* -kirjalle. Lisäksi tuotetaan uutta tietoa ammattiryhmien työmatkaliikkumisesta, ikärakenteesta ja alueellisista tihentymistä.

Tilastotuotteiden ja tietopalveluiden lähteenä ovat ajantasaiset, jatkuvasti ylläpidetyt perustiedot. Tietoja tuotetaan kerran kuukaudessa väestökehityksestä, väestönmuutoksista ja työttömyydestä, neljännesvuosittain rakentamisesta, asunto-markkinoista, taloudesta, työvoimasta, työpaikoista, hyvinvoinnista ja ympäristöstä. Vuositilastot kuvaavat laajoja ja moniulotteisia aihealueita erittäin yksityiskohtaisilla aluejaoilla ja ovat keskeinen asiakaslähtöisten tietopalveluiden ja laajojen analysoitujen teematilastojen tietopohja. Tietoaineistojen ajantasaisuudesta ja hallinnasta sekä niihin pohjautuvien tuotteiden ja palveluiden laatimisesta vastaavat tilas-

toasiantuntijat, joiden vuonna 2010 tuottamat julkaisut löytyvät Tietokeskuksen toimintakertomuksen Julkaisut vuonna 2010 -liitteestä sekä viraston kotisivuilta.

Yhtenäisen seututiedon edistäminen

Vuonna 2010 laadittiin Helsinki–Vantaa-toimintaympäristöselvitys laajana Helsingin ja Vantaan asiantuntijoiden yhteisprojektina. Kaupunkien johdon asettaman ryhmän puheenjohtajana toimi Asta Manninen ja jäsenenä tietokeskuksesta Leila Lankinen ja Tea Tikkanen. Selvitys laadittiin nopealla aikataululla ja siihen osallistui suurin osa tilasto- ja tietopalveluyksikön henkilökunnasta. Toimintaympäristökuvauksen tietosisältö koostui kahdeksasta sisältökokonaisuudesta:

väestö, palvelut, kaupunkirakenne, asuminen ja ympäristö, asuinalueiden profiilit ja erityispiirteet, kilpailukyky ja työmarkkinat, demokratia ja osallistuminen sekä kestävä kehitys. Lisäksi laadittiin tiivis yhteenveto kaupunkien eroista ja samankaltaisuuksista.

Helsingin seudun kaupunkien ja kuntien toimintaympäristön kuvauksen tietosisältö noudatti Helsinki–Vantaa-selvityksen rakennetta ja se toteutettiin tietokeskuksessa samojen asiantuntijoiden toimesta. Julkaisu sisälsi keskeisiä toimintaympäristön kehitystietoja sekä ennusteita, ennakointeja tai laskelmia tulevasta kehityksestä kuudesta useita ilmiöitä kokoavasta teemasta. Julkaisun

loppuun koottiin yhteenvedonomainen katsaus Helsingin seudun nykytilasta verrattuna muuhun Suomeen ja Euroopan kaupunkiseutuihin.

Helsinki Region Infoshare -hankkeessa avataan kuntien tuottamaa ja säännöllisesti ylläpitämää, Helsingin seutua tai sen osia koskevaa numeerista tilasto- ja ennustetieto-

toa. Vuonna 2010 hankkeelle avattiin oma hankesivusto internettiin ja julkaistiin hankkeen ensimmäinen kehitysversio osoitteessa data.hri.fi. Tämä ns. alpha-versio oli tarkoitettu ensisijaisesti hankkeen sisäiseen kehityskäyttöön, erityisesti metatietokannan toimivuuden kehittämistä ja testaamista varten. Helsinki Region Infoshare -hankkeen ensimmäinen konkreettinen tiedon avaus oli *Helsingin kaupungin tilastollisen vuosikirjan 2009* avaaminen verkkoon koneelle ladattavissa olevana tilastotaulukkopaketina heinäkuussa 2010.

Helsingin seudun kaupungin- ja kuntajohtajien hyväksymän seututietokartoituksen kehittämishankkeiden toteuttamista jatkettiin vuonna 2010 *Helsingin seudun aluesarjojen* tietosisältöä laajentamalla ja harmonisoimalla. Projektin ensimmäisessä vaiheessa kartoitettiin tietotarpeet ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Selvityksen pohjalta perustettiin tietokantaan 8 uutta aikasarjaa. Tietosisältö laajeni asuntokuntia, väestörakennetta, väestönmuutoksia sekä kehysalueen

väestöennustetta koskevilla kuntatasoisilla aikasarjatilastoilla. Lisäksi vuonna 2010 käynnistyi *Helsingin seudun suunnat* -julkaisun kehittäminen julkaisutietokannaksi sekä avoimeksi Vertti-tietokantaratkaisuun pohjautuvaksi internet-palveluksi.

Tilastojulkaisuja eri aihepiireistä

Tilasto- ja tietopalveluyksikön toiminnan merkittävien painopiste ovat tilastojulkaisut, joita ilmestyi vuonna 2010 yhteensä 55, joista *Tilastoja*-sarjassa 40. Suurin osa julkaisuista ilmestyi käyttäjille maksuttomasti viraston kotisivuilla. Julkaisujen pääkielenä on suomi. Englanniksi ilmestyivät *Foreigners in Helsinki*, *The Baltic Sea Cities in the Network of European Metropolises*, *Helsinki Region Trends* sekä *Tilastollisen vuosikirjan* lyhennetty laitos. *Major Cities in Northern Europe* julkaistiin Helsinki–Pietari-yhteistyönä. Lisäksi *Tilastoja Helsingistä taskukoossa* ilmestyi vuonna 2010 suomen lisäksi, ruotsiksi, englanniksi, saksaksi, ranskaksi ja venäjäksi käännettynä. Osittain ruotsin- ja englanninkielisinä julkaistiin tilastollisen vuosikirjan lisäksi *Helsinki Alueittain* -julkaisu. Julkaisujen teemat kattoivat laajasti koko tilastokentän.

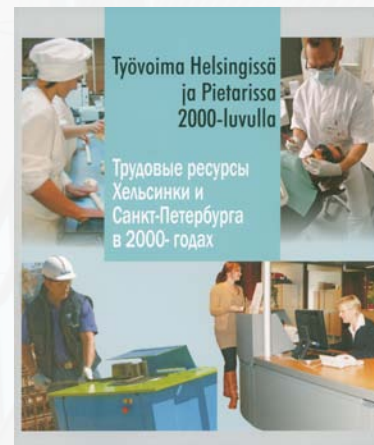
Julkaisujen tietosisällön merkittävin uudistus vuonna 2010 oli tilastollisen vuosikirjan tietosisällön ja ulkoasun ajanmukaistaminen. Tärkeä uusi tiedollinen avaus oli seudullisen vieraskielisen väestöennusteen laatiminen ja julkaiseminen.

Kansainvälistä vertailua ja yhteistyötä

Tilasto- ja tietopalveluyksikkö jatkoi yhteistyötä Petrostatin eli Venäjän tilastokeskuksen Pietarin alueyksikön kanssa. Kansainvälisen kaupunkivertailun lisäksi laadittiin yhteistyönä Helsingin ja Pietarin työvoiman 2000-luvun tilannetta ja kehitystä kuvaava tilastojulkaisu, joka sisälsi myös artikkelit molempien kaupunkien työvoiman keskeisistä piirteistä. Julkaisu ilmestyi suomen ja venäjän kielellä.

Pohjoismainen kunnallinen tilastokonferenssi ja Pohjoismainen tilastokonferenssi järjestettiin 2010 elokuussa Kööpenhaminassa. Tietokeskuksesta konferenssiin osallistui neljä henkeä. Konferenssissa esiteltiin kaupungin ajankohtaisia tilasto- ja tutkimushankkeita sekä toiminnan ja palveluiden kehittämistä. Tietokeskuksen edustajat kertoivat konferenssissa vieraskielisen väestön ennusteesta, kansainvälisistä kaupunkivertailuista sekä ”Helsinki Region Infoshare” -projektista.

27. SCORUS-konferenssi järjestettiin elokuussa Latviassa. Konferenssin teema oli ”Creating a Knowledgebase for Successful Cities and Regions, Along the

Statistical Value Chain”. Tietokeskuksen edustajien puheenvuoro käsitteli tiedon avaamisen tavoitteita ja hyötyjä sekä meneillään olevaa kehittämistyötä.

Kansainvälinen kaupunkien verkosto International Regions Benchmarking Consortium piti kolmannen kaupunkien johdolle, yrityksille ja korkeakouluille suunnatun seminaarin Fukuokassa heinäkuussa 2010. Seminaarin aiheena oli ”Creativity and Talent in an Urban Environment”. Konferenssiin osallistui asiantuntijoita isäntäkaupungin Fukuokan ja Helsingin lisäksi Barcelonasta, Daejeonista, Dublinista, Melbournesta, Münchenistä, Seattlesta, Tukholmasta ja Vancouverista.

Rekisterit ja paikkatiedot

Helsingin kaupungin virastot ovat tiivistäneet paikkatietoyhteistyötä. Laajassa yhteistyössä tehty paikkatiedon kehittämisohjelma valmistui 25.8.2010. Ohjelmassa määritellään paikkatiedon kehittämiselle yhteiset suuntaviivat ja tavoitteet, joiden avulla parannetaan eri tietolähteiden yhdistämisen ja hyödyntämisen mahdollisuuksia sekä integroidaan palvelut kaupunkiyhteisiin tietotekniikkaratkaisuihin. Laadukkaiden paikkatietojen avulla parannetaan myös asukaslähtöisiä ja vuorovaikutteisia verkkopalveluita. Ohjelman kehittämishankkeiden tavoitteena on myös parantaa paikkatietojen yhteistä seudullista käyttöä. Tietokeskus osallistui ohjelman tuottamiseen ja toimi ryhmässä asiantuntijana ja puheenjohtajana.

Tietokeskuksen tilastotuotannossa perinteinen paikkatieto on kaupungin aluejakoon sidottua kaupunginosa-, osa-alue- ja pienaluetasoista tarkastelua. Näiden aggregoitujen paikkatietojen tuottaminen mahdollistaa pitkien aikasar-

jojen avulla muutosten seuraamisen rinnan useilta teema-alueilta, silloinkin kun tapausten lukumäärät ovat esimerkiksi tarkkojen sijaintitarkastelujen kannalta liian pieniä. Tällaisia vakiintuneita tuotteita ovat Helsingin seudun aluesarjat -tilastotietokanta, jonka aikasarjat ulottuvat osin 1960-luvulle, sekä *Helsinki Alueittain* -julkaisu, jota on tuotettu 1980-luvun loppupuolelta lukien.

Helsingin kuntarekisterin yksikkötasoinen aineisto mahdollistaa myös aidon paikkatietoanalyysin ja toimii erinomaisena tutkimuksen perusaineistona, johon on mahdollista tunnistetietojen avulla yhdistää muista lähteistä saatavaa tietoa.

Helsingin kuntarekisterin väestö-, asunto- ja rakennusosien hyväksikäyttöä ja hyödynnettävyyttä tilasto- ja tutkimuskäytössä kehitettiin edelleen parantamalla tietojen laatua ja oikeellisuutta sekä uudistamalla rekisterin tilasto-osaa. Lisäksi rekisteriä hyödynnettiin lukuisissa tutkimus- ja postitusaineistojen poimimnoissa.

Tietokeskuksen kotisivut

Tietokeskuksen kotisivujen pääsivulta etsi tilasto-, tutkimus- ja arkistotietoja yhteensä 44 821 kävijää. Maaliskuu oli vuoden 2010 suosituin 5 371 kävijällä. Tietoja etsittiin eniten Julkaisusivuilta, jonne käyntejä kertyi vuoden aikana runsaat 11 100. Seuraavaksi

suosituimpia sivustoja olivat *Helsinki alueittain*, 9 003 kävijää, yhteystiedot (8 709), kaupunkitilastot, kirjasto- ja tietopalvelut, tilastojulkaisut, kaupunginarkisto ja kaupunkitutkimus.

Tiedotteilla oli parhaimpina tilastointikuukausina 400–600 lukijaa. Yksittäisistä julkaisuista luetuimpia olivat Helsinki alueittain lisäksi *Helsingin seudun suunnat* ja Tietokeskuksen neljännesvuosijulkaisu *Kvartti*. Molempien viimeksi mainitun korkeimmat käyttäjämäärät nousivat kuukaudessa yli 600:aan.

Uutena palveluna tietokeskus avasi kotisivuilleen vuonna 2010 tuotekalenterin, joka otettiin käyttöön vuoden 2010 alussa. Tuotekalenterin kävijämäärästä ei ole kattavaa tietoa vuodelta 2010. Joulukuun tilastot kuitenkin osoittavat, että kalenterille on tarvetta. Tuotekalenteria luettiin yhteensä tuhat kertaa. Aiheen, ajankohdan tai aakkosjärjestyksen mukaisia käyntejä oli 360–250 ja tietokantojen päivityksiä kävi katsomassa 230. Joulukuun suosikkituotteita olivat myös *Taskutilastot* (378 latausta), *Uutiskirjeet* (374 latausta), *Tieto-opas* (293 latausta) ja *Helsinki–Pietari*-julkaisut (246 latausta).

Vuoden 2010 uudistuksia olivat myös ruudunlukuohjelman puhesyntetisaattorin ja etusivun uutisten mobiilipalveluna toimivan rss-syötteen käyttöönotot.

Helmen yhteisiä tilastopalveluita kaupungin hallinnon asiakkaille

Tietokeskus vastaa Helmen *Yhteisissä palveluissa* kolmesta alisivustosta: *Arkistopalvelut*, *Kirjasto- ja tietopalvelut* sekä *Tilastot ja tutkimukset*. Arkistopalveluista vastaa Kaupunginarkisto. Tilasto- ja tietopalveluyksikkö huolehtii kahden jälkimmäisen sivuston rakentamisesta ja ylläpidosta. Helmen tietosisältö on suunnattu kaupungin sisäiseen käyttöön päätöksentekijöille, suunnittelijoille, tutkijoille ja asiantuntijoille.

Kirjasto- ja tietopalvelut -sivustoon on koottu tietoa kaupungin virastoissa toimivista kirjastoista ja tietopalvelupisteistä. Tietokeskuksen laajat palvelut on tarkoitettu kaupungin koko organisaatiolle. Muita lähinnä omille työntekijöilleen tieto- ja kirjastopalveluja tarjoavia virastoja ovat hallintokeskus, kaupunkisuunnitteluvirasto, sosiaalivirasto, talous- ja suunnittelukeskus, terveyskeskus ja suomenkielinen työväenopisto. Kaupunginkirjaston ja ruotsinkielisen työväenopiston kirjasto- ja tietopalvelut ovat avoimia kaikille käyttäjille.

Kirjasto- ja tietopalveluiden sivustokokonaisuus Helmessä on koottu yhteistyössä kaupungin virastojen informaatikkojen ja tietopalveluasiantuntijoiden kanssa.

Tilastot ja tutkimukset -sivustoilta löytyy muokattua tietoa valmiina taulukoina, kuvioina ja tekstidokumentteina sekä linkkejä muihin keskeisiin lähteisiin. Kysytyimpiä aineistoja ovat osa-alueittaisen väestötiedot ja -ennusteet, joita useat

**”...tietoa valmiina
taulukoina, kuvioina ja
tekstidokumentteina...**

palveluja tarjoavat virastot käyttävät suunnittelutyönsä pohjana.

Tilastot ja tutkimukset -sivuston sisällöt luokiteltiin aiheen perusteella, joita tällä hetkellä ovat asuminen ja rakentaminen, demokratia ja hallinto, elinkeinot, talous ja työvoima, hyvinvointi ja terveys, koulutus, lapset ja nuoret, maahanmuutto, väestö ja väestönmuutokset sekä kokoomatilastot ja -julkaisut. Teemat ovat osittain päällekkäisiä, tavoitteena on käyttäjälähtöinen vakiintunut ajattelu. Alasivustoja rakennetaan lisää sitä mukaa kun tietokeskuksen asiantuntijat tuottavat lisää sisältöjä. Sivustojen sisältöjä kehitetään jatkuvasti saadun asiakaspalutteen perusteella.

Tilasto- ja tietopalveluyksikön asiantuntijat osallistuivat aktiivisesti viraston oman sähköisen työpöydän ja intranetpalvelun kehittämiseen ja käyttöönottoon tuottamalla järjestelmään tietoa viraston sisäisessä käytössä olevista tuotteista ja tilastopalveluista.

Kirjasto ja tietopalvelu

Helsingin kaupungin tietokeskuksen kirjasto on Helsinkiä koskevien tilastojen ja tutkimusten erikoiskirjasto, joka huolehtii tietopalvelusta ja jonka kokoelmat ovat kaikkien käytettävissä. Kirjastoon kuuluu myös kaupunginarkiston käsikirjasto, johon pääasiassa on sijoitettu Helsingin historiaan liittyvää kirjallisuutta.

Kertomusvuonna tiedonhakujen lukumäärä hieman nousi edellisestä vuodesta. Tietopalvelutehtäviä, jotka pääasiassa saatiin sähköpostilla ja puhelimitse, tilastoitiin noin 750 (vuonna 2009 noin 600). Suurin osa tietopyynnöistä kohdistui

Helsinkiä ja Helsingin seutua koskeviin tilastoihin. Tietopyyntöjä tuli sekä Suomesta että ulkomailta.

Kirjaston kokoelmista annettiin kertomusvuonna 2 183 lainaa. Kaukolainoja muista kirjastoista tietokeskuksen henkilökunnalle välitettiin 44 kappaletta.

Vuonna 2010 kokoelmiin luetteloiitiin 928 nimekettä ja kokoelmista poistettiin noin 100 nidettä. Luetteloiduista niteistä Helsingin kaupungin tekemiä painettuja ja/tai verkossa ilmestyviä julkaisuja oli noin 200. Vuoden 2009 kaupungin julkaisuista laadittiin verkkoon luettelo. Kaikkiaan kokoelmatietokannassa, joka on verkossa vapaasti kaikkien käytettävissä, oli vuoden lopussa 32 800 nimekettä.

Kaupunginarkiston käsikirjaston järjestämistä jatkettiin. Kokoelmia karsittiin ja puuttuvia tietoja luetteloiitiin Prettylib-kirjastojärjestelmään.

Kirjasto hankki kokoelmiinsa myös sähköisiä tietoaineistoja lähinnä tietokeskuksen henkilökunnan käyttöön. Käytössä olivat edelleen FinELibin kautta hankitut Ebscon Academic Search Elite -tietokanta sekä CSA Social Sciences Collection -tietokannat. Uutena sähköisenä aineistona hankittiin OECD:n verkkoaineistoja.

Asiakkaita opastettiin ja neuvottiin verkossa olevien Helsingin seudun aluesarjojen ja kirjaston kokoelmien käytössä. Lisäksi järjestettiin tilaisuuksia, joissa kerrottiin tietokeskuksen tarjoamista verkkoaineistoista ja tietokannoista.

Yhdessä virastojen informaatikkojen kanssa koottiin kaupungin uudistettuun intranettiin Helmeen sivusto kaupungin kirjastoista ja tietopalveluista. Myös tietokeskuksen sisäisen Helmi-intran kirjasto- ja tietopalvelusivut uudistettiin.

Kirjastosta osallistuttiin muun muassa erikoiskirjastojen neuvoston tilaisuuksiin ja kaupungin tietopalveluhenkilöiden yhteisiin tapaamisiin.

Yhteistyötä ja Tyhy-toimintaa

Tilasto- ja tietopalveluyksikkö kokoontui noin kerran kuukaudessa pohtimaan yhteisiä asioita Tilastotorstai-iltapäivinä sekä johtoryhmä-infoissa. Vuoden 2010 erityisteemana käsiteltiin toiminnan kehittämistä työhyvinvointikyselyissä saadun avoimen palautteen pohjalta. Kehittämistilaisuuksien teemoja olivat johtaminen, avoimuus, vuorovaikutus ja luottamus, yhteishenki, kannustaminen, palkitseminen ja palautteen antaminen sekä julkaisupolitiikka.

HALLINTO

Hallintoyksikkö huolehtii yhteisistä palveluista, kuten talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä viestinnän, tietotekniikan, julkaisuprosessin ja johdon tuesta. Yhteistyössä muiden yksiköiden kanssa kehitetään yhteisiä palveluja siten, että yksiköillä on hyvät edellytykset onnistua tehtävissään.

Johtoryhmä ja yhteistoiminta

Johtoryhmä kokoontui vuoden aikana 22 kertaa, joista kymmenen kertaa laajennettuna. Lisäksi järjestettiin johtoryhmän suunnitteluamupäivä huhtikuussa ja lokakuussa.

Laajennetun johtoryhmän kokouksia järjestettiin teemoittain: työterveyskeskuksen edustajat vierailivat huhtikuussa, työsuojeluorganisaatio esittäytyi laajasti kesäkuussa. Myös syksyllä oli työsuojelun teemakokous, jossa paneuduttiin tilastoituihin tapaturmiin ja sairauspoissaoloihin sekä uusiin sähköisiin välineisiin tapaturma- ja muissa sairaustapauksissa.

Varsinaisia henkilöstökokouksia oli neljä kertaa.

Loppuvuodesta perustettiin yhteistoiminnan mukainen tehtävien vaativuuden arviointi -ryhmä tietokeskukseen.

Tietokeskuksen koko henkilöstön kehittämispäivä ns. Hiirenkorvapäivä pidettiin 26. toukokuuta Vantaalla. Päivän agendalla oli stressin hallinta -luento ja alustus työn imusta.

Helmi-intran käyttöönotto tietokeskuksessa tapahtui keväällä 2010.

Hallinto osallistui väliarkistotilojen kartoitusvaiheeseen ja valintaan yhdessä kaupunginarkiston kanssa.

KVTES-tuloksellisuuseräneuvotteluja käytiin kaksi kierrosta. Ensin neuvoteltiin tuloksellisuuden kriteerit ja sen jälkeen sovittiin tuloksellisuuserien kohdentamisesta.

Tietokeskuksen edustajia osallistui kahteen johtajiston aivoriiheen, lisäksi oli useita yhteistyökokouksia eri virastojen johtoryhmien ja avainhenkilöiden kanssa.

Henkilöstö

Viraston henkilöstön määrä (ml. projektihenkilöt/määräaikaiset) oli 75, joista tilasto- ja tietopalveluyksikössä työskenteli 24, kaupunkitutkimusyksikössä 24, kaupunginarkistossa 16 ja hallinnossa 11 henkilöä. Tehtäväkierrossa oli kaksi henkilöä.

Vuonna 2010 tehtiin yhteensä 36 työsopimusta, joista vakinaisia oli kolme henkilöä. Määräaikaisia projektitehtäviä sekä sijaisuuksia oli yhteensä 11. Työllistämismääräin palkattiin lisäksi kaksi henkilöä. Henkilöstökeskuksen rahoittamia korkeakouluharjoittelijoita sekä viraston rahoittamia kesätyöntekijöitä oli yhteensä neljä.

Virastojen ja liikelaitosten päätoimisten kirjaajien seitsemän vakanssin siirtymistä väliarkistoon vuoden 2011 alusta valmisteltiin. Kaikki kirjaajat haastateltiin toukokuussa ja he saivat esittää toiveensa sijoittumisesta joko yhteiseen

kirjaamoon tai väliarkistoon. Kaupunginarkiston edustajat osallistuivat hallintokeskuksen järjestämiin kirjaajien haastattelutilaisuuksiin.

Vuorottelu- ja perhevapailla oli yhteensä neljä henkilöä.

Tietokeskuksen palveluksesta siirtyi kaupungin toiseen virastoon kaksi henkilöä ja toiseen kuntaan yksi henkilö ja muun työnantajan palvelukseen yksi henkilö. Tehtäväkierrrossa oli kaksi henkilöä.

Vanhuuseläkkeelle siirtyi yksi henkilö ja kaksi henkilöä siirtyi osa-aika-eläkkeelle.

Palkitseminen

Kannustuslisän sai 89 henkilöä ja niihin käytettiin yhteensä 31 450 euroa. Kannustuslisät jaettiin keväällä ja syksyllä. Niitä myönnettiin erityisen vaativille ja onnistuneille yliyksiköllisille projekteille sekä muutamalle erinomaiselle yksilösuoritukselle. Esimerkkinä yliyksiköllisistä projekteista ovat Helsinki–Vantaa-toimintaympäristöanalyysi (HEVA) ja Helsingin seudun toimintaympäristöselvitys (SEHA).

Vuoden aikana palkittiin kolme työryhmää lounaalla hyvästä työtuloksesta (NOPSA).

Pertti Nisonen

Arkistosihtööri Pia Leppäkankaalle (oik.) on kertynyt 30 vuotta Helsingin kaupungin palveluksessa. Kuvassa vs. esimiehen roolissa tietohuoltopäällikkö Leila Lankinen. Helsinki-mitalien jakotilaisuus oli 11.6.

Virasto muisti merkkipäivälahjalla yhdeksää henkilöä. Lisäksi palkittiin viisi henkilöä kunnallisen palvelun johdosta. Kaksi henkilöä sai Helsingin kaupungin 30 vuoden palvelusta Helsinki-mitalin.

Helsingin kaupunki palkitsi tietokeskuksesta yhden henkilön 40 vuoden palveluksesta kalenteriviikon pituisella virka- ja työvapaalla täysin palkkaeduin.

Tulospalkkioita vuoden 2010 tuloksellisuuden johdosta maksettiin 99 271 euroa yhteensä 76 oikeutetulle henkilölle. Edellisvuonna palkkioita maksettiin 77 henkilölle.

Poissaolot

Vuonna 2010 isyysvapaata käytti yksi henkilö ja palkattomalla hoitovapaalla oli kaksi henkilöä. Päiviä tästä kertyi yhteensä 434.

Sairauslomapäiviä henkilöstölle kertyi yhteensä 1083 päivää mikä oli 1,3 % suurempi määrä kuin edellisenä vuonna. Lapsen sairauden vuoksi poissaolopäiviä on yhteensä 32. Kuntoremonttiin osallistui tietokeskuksesta kolme henkilöä.

Henkilöstökoulutus

Koulutuspäivien määrä oli 230 vuonna 2010 (226 vuonna 2009). Laajat ja vaativat seutuprojektit työllistivät suurta osaa henkilöstöä pitkiä jaksoja ja tästä syystä henkilöstökoulutuksien määrä pidettiin minimissä. Henkilöstö osallistui kaupungin yhteisesti järjestämään Helmi-koulutukseen. Ammatillisen osaamisen takaamiseksi järjestettiin InDesign-taitto-ohjelman koulutus.

Kaupunginarkiston sekä tilasto- ja tietopalveluyksikön tiiminvetäjien esimiestyötä tukeva tyhy-hanke käynnistyi. Tuloksena saatiin tilannekarttoitus, jonka pohjalta toimenpiteet jatkuvat vuonna 2011 osana henkilöstöohjelmaa.

Hallintoyksikön työsuojelupari, jonka muodostavat yksikön päällikkö ja työsuojeluasiamies, osallistui kaupungin työsuojeluparikoulutukseen. He tekivät yksikön työsuojelun toimintasuunnitelman. Lisäksi työsuojeluasiamies on myös tietokeskuksen työhyvinvointiryhmän jäsen.

Tietotekniikka

Käyttöjärjestelmä Windows 7 otettiin käyttöön. Uusia työvälineitä ja -tapoja esiteltiin henkilöstölle ennakkoon ilmoitetuissa perjantaiamujen it-infoissa.

Tietokeskuksen asiakasrekisterissä siirryttiin sähköiseen laskunkäsittelyyn. Verkkolaskutusominaisuuksia parannettiin ja rekisteri siirrettiin Access 2007-kantaan.

Uusi suoriteseuranta otettiin käyttöön tuottavuuden seurantamenetelmäksi vuoden 2010 alusta.

Julkaisutoiminta

Tietokeskuksen julkaisujen ulkoasun uudistusprojekti käynnistettiin helmikuussa 2010. Uudistuksen tavoitteena oli kirkastaa nykyisiä sarjojen tunnusvärejä. Samalla sarjojen määrää vähennettiin yhdellä, kun *Keskustelualoitteita*-sarja lakkautettiin. Julkaisujen ulkoasun uudistuksella valmisteltiin tulevaa tieto-

keskuksen 100-vuotisjuhlavuotta. Projektiin liittyi myös 100-vuotisjuhlalagon suunnittelu. Sekä julkaisun ulkoasun uudistus että juhlalogo valmistuivat vuoden aikana.

Tietokeskus julkaisi vuonna 2010 kaikkiaan 71 julkaisua, kun sitova tavoite oli 65. Useimmat julkaisut ilmestyivät pelkästään verkossa, sekä verkossa että painettuna ilmestyi 34 julkaisua.

Edita Prima Oy:n kanssa solmittu sopimus julkaisujen painatuksessa oli päättymässä vuoden lopussa. Uuden sopimuskumppanin etsimiseksi käynnistettiin tarjouskilpailu joulukuussa 2010.

Tiedottaminen ja viestintä

Vilkas viestintävuosi painottui aiempaa enemmän sisäiseen tiedottamiseen ja verkkoviestinnän harjoitteluun. Viestimille lehdistötiedotteita lähti 27 ja julkistamistilaisuuksia oli 4.

Tammikuussa julkistettiin tutkimus EU:n kemikaaliviraston henkilöstön kotoutumisesta Suomeen. Tiedepäivänä toukokuussa Helsingin kaupungin tiedepalkinto luovutettiin juhlallisesti kaaosteorian tutkijalle sekä jaettiin tutkimusapurahoja 16 hankkeelle.

Maahanmuuttajien työmarkkinaintegraatio -tutkimus julkistettiin syyskuussa Kaupungintalon empiresalissa. Marraskuussa esitellyssä Hyvinvoinnin tukiverkko koetuksella -tutkimuksessa selvitettiin positiivisen diskriminaation vaikutusta alueiden eriytymisen ehkäisyssä.

Keväällä, Helmi-intran valmisteluvaiheessa, tehtiin uusi sisäisen viestinnän suunnitelma. Sähköpostitse tapahtuva Tieke kaikki -postitus on minimoitu ja Tieken Helmen etusivulla päivittyvä uutisvirta korvaa osin *Notiisia*. Myös joka toinen viikko ilmestyvä sisäinen tiedote *Notiisi* siirtyi julkaistavaksi Helmen sivuilla, ja vain etätyöntekijät saavat sen edelleen sähköpostin liitteenä. *Notiisi* ilmestyi 24 kertaa vuonna 2010.

Tietokeskuksen kuva-arkisto

Timo Cantellin kulttuuriaiheista luentoa seuraavat mm. Ilkka Niemi (vas.), Ari Jaakola ja Vesa Keskinen.

Timo Cantell

Syksyn kehittämispäivänä 5.10.2010 kerättiin ohjatusti voimia yhteisöllisyydestä ja metsästä. Päivää vietettiin Vuosaarella Kulttuurikeskus Sofiassa ja sen ympäristössä.

Timo Cantell

Sofian yhteydessä olevassa työhuoneessa oli korjattavana ja numeroiden kultaamista odottamassa Valtioneuvoston julkisivun vanha, alkuperäinen kello.

Ympäristö ja tietokeskus

Vuonna 2010 ilmestyi 71 julkaisua, joista 38 ilmestyi ainoastaan verkossa. Tietokeskus pyrkii siirtymään yhä enemmän verkkojulkaisemiseen.

Paperinkeräyksen kustannukset olivat noin 6 500 euroa, josta 1 100 euroa varsinaista tulostamisesta syntynyttä kuluja. Loput paperinkeräyksen kustannukset 6 400 euroa aiheutuivat kaupunginarkistossa suoritetusta asiakirjojen hävityksestä. Varsinaisen tulostamisesta aiheutuneiden paperinkeräyksen kustannusten summa oli samansuuruinen vuonna 2009. Paperinkulutukseen on tietokeskuksessa kiinnitetty jo aiemmin huomiota: kaksipuoleista tulostusta ja skannauksen käyttöä on lisätty sekä yhteisten tiedostohakemistojen käyttöä tehostettu.

Tietokeskuksessa on myös pitkään ollut käytössä periaate, että yhdellä työntekijällä on vain yksi tietokone. Erillisiä kannettavia tietokonehankintoja ei ole. Suurimalla osalla työntekijöistä on työasemana kannettava tietokone, joka voidaan ottaa tarvittaessa mukaan esim. kokouksiin. Kannettavien tietokoneiden käyttö on mahdollistanut sähköisen kokouskäytännön, jolloin asiakirjojen muokkaus tehdään suoraan tiedostoon ja näin ollen vältetään turhilta paperitulostuksilta.

Ympyrätalon kolmen yksikön osalta saatiin vertailutietoa sähkön kulutuksesta. Vuoden 2010 aikana sähkölaskua kertyi 8 500 euroa. Edellisvuonna kulutusmaksu oli 9 300 euroa. Sähkön kulutus on vähentynyt edellisvuodesta. Tietokeskuksen Ympyrätalon tiloissa on käytössä ajastettu valaistus, joka osaltaan vaikuttaa sähkön kulutukseen. Valaistus toimii automaattisesti arki-aamusta klo 7.00 lähtien ja valaistus sammuu klo 18.00.

Talous ja tuloksellisuus

TALOUS 2010

Tietokeskuksen käyttömenot vuonna 2010 olivat 0,02 % suuremmat ja kokonaistuotot 19 % pienemmät kuin vuonna 2009. Kokonaistuotoissa on kaksi tulovirtaa: tietokeskukselle tuloutuneet 400 979,72 € ja keskushallinnon tileille tuloutuneet, tietokeskuksen HRI-hankkeen käyttöön hankitut 112 500 € (VM:n, SITRA:n ja kuntien osuudet). Täten ulkopuolisen rahoituksen toteutumaprosentiksi muodostuu 110,6 %.

Käyttötalous	1 000 €	TA / tot. %	Muutos %
Toimintatuotot	401	86,4	-19,0
Käyttömenot	6 081	91,6	0,02
Henkilöstö	4 029	99,4	2,4
Palvelujen ostot	1 053	67,9	-9,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	95	80,2	-6,9
Henkilökuntakerho	11	100,0	0,0
Vuokrat	885	98,3	1,8
Muut menot	9	96,5	800
Toimintakate	-5 680		
Poistot	-71		
Tilikauden tulos	-5 751		

Vuoden 2010 talousarvioon merkittyjen suoritteiden ja tunnuslukujen toteutuminen.

	2007	2008	2009	2010 tavoite	2010 toteutunut
Julkaisuja, kpl	72	69	70	65	70
Laaja tietopalvelutehtävä, kpl	1 583	1 444	1 476	1 400	1 476
Luennot, koulutus- ja konsulttipalvelut, kpl	1 405	1 344	1 200	1 565	1 200
Arkiston tutkijakäynnit	1 685	1 952	1 328	2 000	1 328
Sähköiset verkkopalvelut*					4 074
Näyttelyt/messut, kpl	4	4	4	4	4
Tuotekalenteri				4	4

*Uutena seurantakohteena vuonna 2010

Kun lasketaan tietokeskuksen tuloihin mukaan ulkopuolisen rahoituksen osuus, joka on kohdentunut Helsingin kaupungille suoraan, kokonaistuotot kasvoivat 3,6 %.

TULOKESELLISUUS 2010

Tietokeskuksen kokonaistuottavuus vuonna 2010 oli 106 (2008: 100). Tuottavuutta lisäsi merkittävästi seudullisesti toteutetut projektit, Helsinki–Vantaa-toimintaympäristöanalyysi (HEVA) ja Helsingin seudun toimintaympäristöselvitys (SEHA).

Tietokeskuksen käyttömenot olivat 6,1 milj. euroa eli 0,02 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

Tuloja kertyi 0,4 milj. euroa eli 19 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Tuoloissa on kaksi asiaa: tietokeskukselle tuloutuneet 400 979,72 € ja keskushallinnon

tileille tuloutuneet, tietokeskuksen HRI-hankkeen käyttöön tarkoitetut 112 500 €. Täten ulkopuolisen rahoituksen toteutumaprosentiksi muodostuu 110,6 %.

Kun lasketaan tietokeskuksen tuloihin mukaan ulkopuolisen rahoituksen osuus, kokonaistuotot kasvoivat 3,6 %.

Tuottavuus

Tietokeskuksen kokonaistuottavuus ja työn tuottavuus nousivat edellisvuoteen verrattuna 3,4 %. Vuoden 2010 kokonaistuottavuusindeksi oli 120 ja työn tuottavuusindeksi 116 (perusvuosi 2008). Henkilötyöpanos oli 72,3 henkilötyövuotta.

Sitovat tavoitteet

Tietokeskuksen sitovana tavoitteena vuonna 2010 oli tuottaa vähintään 65 julkaisua sekä kehittää toimiva, palveleva ajantasainen tuotekalenteri.

Molemmat tavoitteet toteutuivat. Julkaisujen määrä vuonna 2010 on 71.

Tämän lisäksi julkaistiin taskutilastot kuudella eri kielellä ja otettiin käyttöön tuotekalenteri.

Verkkopalveluiden seuranta varten kehitettiin mittareita. Sähköisten verkkopalveluiden käyttö kasvoi merkittävästi.

Tietokeskuksen julkaisut ja palvelut 2010

Tilastoja – Helsingin kaupungin tietokeskus

- 2010:1 Väestön ja väestönmuutosten ennakkotietoja Helsingin seudun 14 kunnasta tammi–joulukuussa 2009 (verkossa) – *Eeva-Kaisa Peuranen, Päivi Selander*
- 2010:2 Foreigners in Helsinki 2009 (verkossa) – *Toim. Anna Sofia Nyholm, Päivi Selander*
- 2010:3 Helsingiläisten työllisyys ja työttömyys 4. vuosineljännes 2009 (verkossa) – *Minna Salorinne*
- 2010:4 Asuntojen hinnat Helsingissä loka–joulukuussa 2009 (verkossa) – *Maija Vihavainen, Virva Kuparinen*
- 2010:5 Työkäiset eläkkeensaajat Helsingissä (verkossa ja painettuna) – *Elise Haapamäki*
- 2010:6 The Baltic Sea Cities in the network of European Metropolises (verkossa ja painettuna) – *Juha Suokas*
- 2010:7 Ennakkotietoja Helsingin väkiluvusta vuodenvaihteessa 2009/2010 ja väestönmuutoksista vuonna 2009 (verkossa) – *Pekka Vuori*
- 2010:8 Asuntokuntien tulot Helsingissä 1995–2007 (verkossa ja painettuna) – *Leena Hietaniemi*
- 2010:9 Rakentaminen Helsingissä vuonna 2009 (verkossa ja painettuna) – *Maija Vihavainen*
- 2010:10 Työvoima ja työssäkäynti Helsingissä 2007 (verkossa) – *Minna Salorinne*
- 2010:11 Asuntojen vuokrat Helsingissä 2009 (verkossa ja painettuna) – *Maija Vihavainen, Virva Kuparinen*
- 2010:12 Rakennus- ja asuntotuotanto Helsingissä 2009 (verkossa ja monisteena) – *Maija Vihavainen*
- 2010:13 Rakentaminen Helsingissä vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä (verkossa) – *Eija Rauniomaa*
- 2010:14 Väestön ja väestönmuutosten ennakkotietoja Helsingin seudun 14 kunnasta 1. vuosineljänneksellä 2010 (verkossa) – *Eeva-Kaisa Peuranen, Päivi Selander*
- 2010:15 Työllisyys ja työttömyys Helsingissä 1. vuosineljänneksellä 2010 (verkossa) – *Minna Salorinne*
- 2010:16 Asuntojen hinnat Helsingissä tammi–maaliskuussa 2010 (verkossa) – *Maija Vihavainen, Virva Kuparinen*

- 2010:17 Asuntojen vuokrat Helsingissä tammi–maaliskuussa 2010 (verkossa) – *Eija Rauniomaa, Virva Kuparinen*
- 2010:18 Helsingin väestö vuodenvaihteessa 2009/2010 ja väestönmuutokset vuonna 2009 – lyhennetty versio (verkossa) – *Eeva-Kaisa Peuranen, Pekka Vuori*
- 2010:19 Helsingin väestö vuodenvaihteessa 2009/2010 ja väestönmuutokset vuonna 2009 (painettu) – *Eeva-Kaisa Peuranen, Pekka Vuori*
- 2010:20 Työpaikat Helsingissä 2007 (verkossa) – *Juha Suokas*
- 2010:21 Yritystoiminta Helsingissä 2008 (verkossa ja painettuna) – *Juha Suokas*
- 2010:22 Väestön koulutus rakenne Helsingissä (verkossa) – *Sanna Ranto*
- 2010:23 Väestön ja väestönmuutosten ennakkotietoja Helsingin seudun 14 kunnasta tammi–kesäkuussa 2010 (verkossa) – *Eeva-Kaisa Peuranen, Päivi Selander*
- 2010:24 Helsingin kaupungin henkilöstön työtapaturmat ja ammattitaudit vuonna 2009 (verkossa) – *Elise Haapamäki*
- 2010:25 Työllisyys ja työttömyys Helsingissä 2. vuosineljänneksellä 2010 (verkossa) – *Minna Salorinne*
- 2010:26 Asuntojen hinnat Helsingissä huhti–kesäkuussa 2010 (verkossa) – *Eija Rauniomaa, Virva Kuparinen*
- 2010:27 Asuntojen vuokrat Helsingissä huhti–kesäkuussa 2010 (verkossa) – *Eija Rauniomaa, Virva Kuparinen*
- 2010:28 Rakentaminen Helsingissä vuoden 2010 toisella neljänneksellä (verkossa) – *Maija Vihavainen, Virva Kuparinen*
- 2010:29 Yksityishenkilöiden tulot ja verot vuonna 2008 (verkossa) – *Leena Hietaniemi*
- 2010:30 Helsingin ulkomaalaisväestö vuonna 2010 (verkossa) – *Annukka Sivula, Tea Tikkanen, Maija Vihavainen, Virva Kuparinen, Minna Salorinne, Sanna Ranto*
- 2010:31 Helsingin väestöennuste 2011–2050 (verkossa ja painettuna) – *Pekka Vuori*
- 2010:32 Rakentaminen Helsingissä vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä (verkossa) – *Maija Vihavainen, Virva Kuparinen*
- 2010:33 Väestön ja väestönmuutosten ennakkotietoja Helsingin seudun 14 kunnasta tammi–syyskuussa 2010 (verkossa) – *Eeva-Kaisa Peuranen, Päivi Selander*

- 2010:34 Työllisyys ja työttömyys Helsingissä 3. vuosineljänneksellä 2010 (verkossa) – *Minna Salorinne*
- 2010:35 Helsingin työttömyys alueittain 31.12.2009 (verkossa) – *Minna Salorinne*
- 2010:36 Asuntojen hinnat Helsingissä heinä–syyskuussa 2010 (verkossa) – *Eija Rauniomaa, Virva Kuparinen*
- 2010:37 Asuntojen vuokrat Helsingissä heinä–syyskuussa 2010 (verkossa) – *Rauniomaa, Virva Kuparinen*
- 2010:38 Foreigners in Helsinki 2010 (verkossa) – *Päivi Selander*
- 2010:39 Koulutuksesta valmistuneiden sijoittuminen työelämään (verkossa) – *Sanna Ranto*
- 2010:40 Asuntokuntien tulot, verot ja velat Helsingissä 2008 (verkossa) – *Leena Hietaniemi*

TUTKIMUKSIA – HELSINGIN KAUPUNGIN TIETOKESKUS

- 2010:1 *Pia Bäcklund, Annukka Jyrämä, Heini Väisänen:* "Nyt innovoidaan!" Helsingin kaupungin henkilöstön kokemuksia kehittämistyöstä (verkossa ja painettuna)
- 2010:2 *Suvi Linnanmäki-Koskela:* Maahanmuuttajien työmarkkinaintegraatio. Vuosina 1989–93 Suomeen muuttaneiden tarkastelua vuoteen 2007 asti (verkossa ja painettuna)
- 2010:3 *Annina Ala-Outinen:* Hyvinvoinnin tukiverkko koetuksella. Helsingin palveluvirastojen toiminta kaupunginosien eriytymisen ehkäisemiseksi (verkossa ja painettuna)
- 2010:4 *Kaisu Kepsu, Mari Vaattovaara, Venla Bernelius, Mikko Itälahti:* Vetävä Helsinki. Luovien ja tietointensiivisten alojen osaajien näkemyksiä seudusta – kotimainen ja kansainvälinen näkökulma (verkossa ja painettuna)

TUTKIMUSKATSAUKSIA – HELSINGIN KAUPUNGIN TIETOKESKUS

- 2010:1 *Pekka Mustonen:* Structural views over 'creative' Helsinki (verkossa ja painettuna)
- 2010:2 *Heikki Helin:* Äkkijarrutus. Suurten kaupunkien tilinpäätökset (verkossa)
- 2010:3 *Markku Lankinen, Henrik Lönnqvist:* Neliöt tiukilla. Asumisväljyys Helsingissä (verkossa)
- 2010:4 *Heikki Helin:* Lamasta lamaan. Suurten kaupunkien talous 1988–2008 (verkossa)
- 2010:5 *Martti Tuominen:* "... öiseen aikaan ja joskus päivälläkin. Helsingin turvallisuuskysely 2009 (verkossa ja painettu)
- 2010:6 *Heikki Helin:* Aina on ollut vaikeaa. Kuntien talouden kehitys 1988–2008 (verkossa)
- 2010:7 *Markku Lankinen:* Päihteiden ja huumeiden käyttö peruskoulun päättöluokilla Helsingissä (verkossa)
- 2010:8 *Maija Merimaa, Iina Oilinki:* Haven without a brand – Baltic Sea Region seen by Asian Students and Professionals (verkossa ja painettuna)

2010:9 *Heikki Helin*: Velkaa lisää. Suurten kaupunkien talousarviot 2011 (verkossa)

MUISTIOITA – HELSINGIN KAUPUNGIN TIETOKESKUS

- 2010:1 Pks-Koko. Pääkaupunkiseudun koheesio- ja kilpailukykyohjelma 2010–2013. Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen ja Kirkkonummi (verkossa ja painettuna)
- 2010:2 *Elina Stenvall*: Lasten kerho- ja vapaa-ajantoiminta Helsingissä. Selvitys lasten ja nuorten kerhoihin liittyvistä mielipiteistä (verkossa ja painettuna)
- 2010:3 *Maija Merimaa, Taina Kiviniemi*: Helsingin seudun kiinalaiset ja intialaiset osaajat (verkossa ja painettuna)

ARKISTOJULKAISUJA – HELSINGIN KAUPUNGIN TIETOKESKUS

2010:1 Helsingin kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen arkisto-ohje (verkossa ja painettuna)

KVARTTI , Neljännesvuosijulkaisu

- 1/10 (verkossa ja painettuna) – päätoim. *Asta Manninen*, toim. *Vesa Keskinen*
- 2/10 (verkossa ja painettuna) – päätoim. *Asta Manninen*, toim. *Vesa Keskinen*
- 3/10 (verkossa ja painettuna) – päätoim. *Asta Manninen*, toim. *Vesa Keskinen*
- 4/10 Quarterly (verkossa ja painettuna) – päätoim. *Asta Manninen*, toim. *Vesa Keskinen*, *Magnus Gräsbeck*

KVARTTI, tilastokatsaus

- 1/2010 (verkossa) – kokosi *Sirkka Koski*
- 2/2010 (verkossa) – kokosi *Sirkka Koski*

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

- 1/2010 Helsingissä julkisen liikenteen kertaliput keskihintaisia (verkossa ja painettuna) – *Leena Hietaniemi*
- 2/2010 Helsinki julkisen lähiliikenteen kärkitasoa (verkossa ja painettuna) – *Leena Hietaniemi*
- 3/2010 Pääkaupunkiseudulla hyvät ulkoilumahdollisuudet (verkossa ja painettuna) – *Leena Hietaniemi*

4/2010 Helsingissä luottamusta hyvän työpaikan löytymiseen (verkossa ja painettuna) – Toim. *Leena Hietaniemi*

2010 Helsinki Region Trends 2010 (verkossa ja painettuna) – *Leena Hietaniemi*

TILASTOTIETOJA HELSINGISTÄ 2010

2010 Suomen-, ruotsin-, englannin-, saksan-, ranskan- ja venäjänkieliset taskutilastot (verkossa ja painettuna)

HELSINGIN TILASTOLLINEN VUOSIKIRJA

2010 Helsingin tilastollinen vuosikirja 2010, Helsingfors statistiska årsbok, Statistical Yearbook of Helsinki (verkossa ja painettuna) – Toim. *Sini Askelo, Aila Perttilä*

ERITYISJULKAISUJA

2010 Helsinki alueittain 2009 (verkossa) – *Pekka Vuori, Tea Tikkanen, Päivi Selander*

2010 Pääkaupunkiseudun kaupunkiohjelma 2008–2009 (verkossa ja painettuna) PKS-Koko. Ohjelman kärkihankkeet 2010–2012 (verkossa ja painettu)

2010 Vieraskielisen väestön ennuste Helsingin seudulla 2010–2030 (verkossa) – *Pekka Vuori, Juhani Riihelä*

2010 Tuulikki Koskinen, Pekka Mustonen, Reetta Sariola: Taidekasvatuksen Helsinki. Lasten ja nuorten taide- ja kulttuurikasvatus (verkossa ja painettuna)

2010 Major Cities in Northern Europe (verkossa) – *Leila Lankinen, Marjo Kaasila, Maija Vihavainen, Lauri Eloranta*

2010 Työvoima Helsingissä ja Pietarissa 2000-luvulla (tekstit ja taulukot sekä suomeksi että venäjäksi, verkossa ja painettuna) Yhteistyönä tuotettu julkaisu Petrostatin eli Venäjän Pietarin ja Leningradin alueen valtiollisen tilastopalvelun kanssa. – *Leila Lankinen, Minna Salorinne, Maija Vihavainen, Lauri Eloranta*

2010 *Helsinki–Vantaa-selvitys*. Toimintaympäristön nykytilan kuvaus ja kehitys. Toimintaympäristöryhmä 4.6.2010. *Julkaisun toimitus Tea Tikkanen sekä kirjoittajat ja kommentoijat tietokeskuksesta: Sini Askelo, Elise Haapamäki, Heikki Helin, Vesa Keskinen, Tero Lahti, Leila Lankinen, Seppo Montén, Sanna Ranto, Minna Salorinne,*

Päivi Selander, Juha Suokas, Ilkka Susiluoto, Tea Tikkanen, Martti Tuominen, Maija Vihavainen, Pekka Vuori.

2010 *Kaksiportaisen seutuhallinnon selvitys 4.6.2010. Helsingin seudun toimintaympäristöselvitys 4.6.2010. Toimintaympäristöryhmä. Julkaisun toimitus Tea Tikkanen sekä kirjoittajat ja kommentoijat tietokeskuksesta: Sini Askelo, Elise Haapamäki, Leila Lankinen, Seppo Montén, Sanna Ranto, Minna Salorinne, Päivi Selander, Juha Suokas, Ilkka Susiluoto, Tea Tikkanen, Maija Vihavainen, Pekka Vuori.*

UUTISKIRJEET 2010

2010 1/4, 2/4, 3/4, 4/4 (verkossa)

PALVELUJA:

2010 Kirjasto ja tietopalvelu: *Liisa Nuuttila, Ilkka Niemi, Solja Saarto*

2010 Kaupunginarkiston tutkijapalvelu: *Panu Haavisto, Pekka Hahle, Sinikka Selin*

2010 Tuotteiden tilaus, asiakasrekisteri: *Jouko Jakonen*

Arkistotoimen hankkeet – kaupunginarkiston vastuuhenkilöt ja edustajat 2010

Arkistotoimen päällikön verkostoja, *Miettinen*:

- Pohjoismaiden pääkaupunkien arkistopäälliköiden verkosto,
- Kunnallisen arkistotoimen opas, arkistolaitoksen työryhmä,
- Kunnallinen arkistotyöryhmä, arkistolaitoksen työryhmä,
- Yksityisarkistosiain neuvottelukunta, arkistolaitoksen neuvottelukunta,
- Seitsemän suurimman kaupungin asianhallinta- ja arkistopäälliköiden verkosto.

Helsingin kaupungin historiatoimikunta, *Roos*

Helsingin pääkaupungiksi tulon 200-vuotisjuhlatyöryhmä, *Helminen*

Asianhallinnan kehittämisen johtoryhmä (AKJ) ja työryhmät, *Roos, Miettinen, Suolahti, Aartolahti*

Väliarkistotilojen suunnittelutyöryhmä, *Aartolahti, Hahle, Miettinen*

Cohesion and Diversity in the European City -seminaari, *Helminen*

Atlas-historiallisten karttojen näyttely, *Laituri, Helminen*

Pohjoismaisen arkistojen päivän näyttely, *Aartolahti, Björkbacka*

Tiedonohjaussuunnitelma (TOS), *Miettinen, Roos, Suolahti*

Ahjon IER:n testaus ja tietojen tallennus, *Suolahti, Jäntti, Leppäkangas*

KORE-koulurekisterityöryhmä, *Mela*

Virastoverkostot ja koulutus:

- Virastoarkistonhoitajien verkosto, *Mela*
- Tiedonohjaussuunnitelman ajankohtaisseminaarit, *Roos, Suolahti, Miettinen*
- Asiakirjahallinnon ja arkistotoimen peruskurssi, *Roos, Aartolahti, Björkbacka, Haavisto, Hahle, Mela, Miettinen, Roos, Suolahti*

SINETTI

Piirustusrekisteri, *Haavisto, Selin, Sarjos*

Ohjaus- ja neuvontarekisteri, *Haavisto, Mela, Jäntti, Suolahti*

Keskusarkistopalvelun hankkeet

- Arkistotilojen hallintaprojekti, *Aartolahti, Hahle*
- Asiakirjojen uudelleenkotelointiprojekti, *Aartolahti, Sarjos, Ahva*

Tietokeskuksen hankerekisteri, *Haavisto*

Organisaatio 31.12.2010

TIETOKESKUS

Johtaja
Asta Manninen
sijainen Leila Lankinen

JOHTORYHMÄ

Asta Manninen, Timo Cantell, Leila Lankinen, Eeva Miettinen,
Riitta Rosenberg ja henkilöstön edustaja Tuula Joronen.

HALLINTO	KAUPUNGINARKISTO	KAUPUNKITUTKIMUS	TILASTOT JA TIETOPALVELU	
Kehittämispäällikkö Riitta Rosenberg	Arkistotoimen päällikkö Eeva Miettinen	Tutkimuspäällikkö Timo Cantell	Tietohuoltopäällikkö Leila Lankinen	
Johdon tuki / Talous ja controller -tehtävät (toimi avoin)	Asiakirjahallinto Pia Leppäkangas Carl-Magnus Roos	Pia Bäcklund ** Tyyne Hakkarainen * Heikki Helin Ari Jaakola ** Tuula Joronen Vesa Keskinen Merja Koski Jenni Koskinen* Teo Lahti *	Asuminen ja rakentaminen Maija Vihavainen Virva Kuparinen Eija Rauniomaa	Kirjasto Liisa Nuuttila Suvi Lahtinen* Ilkka Niemi Solja Saarto
Johdon tuki /Henkilöstö Anneli Vuori	Keskusarkistopalvelut ja tietopalvelu Merja Aartolahti	Merja Koski Jenni Koskinen* Teo Lahti *	Elinkeinot Juha Suokas	Väestö ja tietorekisterit Eeva-Kaisa Peuranen
Tiedotus Saini Hämäläinen	Saul Ahva Raija Björkbacka Panu Haavisto Pekka Hahle Veikko Putkonen Arja Sarjos Sinikka Selin Jukka Vesikansa	Markus Laine *** Markku Lankinen Pirjo Lindfors Suvi Linnanmäki Henrik Lönnqvist Seppo Montén Pekka Mustonen **** Ari Niska Minna Pitkäniemi Ilkka Susiluoto Heidi Taskinen * Marti Tuominen Elina Vismanen * Inkeri Vähä-Piikkiö	Leena Hietaniemi Siri Jämsén Kari Palomäki Minna Salorinne	Petri Berglund Marjo Kaasila Päivi Selander Tea Tikkanen
Käännöspalvelut Magnus Gräsbeck	Näyttelyt ja tiedotus Marti Helminen		Elinolot Sini Askelo Elise Haapamäki Sirkka Koski Aila Perttilä Sanna Ranto Annikki Suihkonen	Helsinki Region Infoshare -projekti Pekka Vuori
Julkaisupalvelut Ulla Nummio Tarja Sundström-Alku	Konservointi Usko Heinonen Jukka Vesikansa			
Tieto- ja viestintätekniikka Arto Ertama Kirsi Suvilehto	Ohjaus- ja neuvontapalvelut Pirkko Mela Jorma Jäntti Ida Suolahti			
Asiakas-, materiaali- ja vahtimestaripalvelut Raimo Ala-Hannula Jouko Jakonen				

* määräaikainen
** työloma
*** vuorotteluvapaa
**** hoitovapaa

Yhteystiedot

HELSINGIN KAUPUNGIN TIETOKESKUS

www.hel.fi/tietokeskus
sähköposti tietokeskus@hel.fi
puh. (09) 310 1612

KAUPUNGINARKISTO

Kallion virastotalo
Eläintarhantie 3 F
PL 5510
00099 Helsingin kaupunki

HALLINTO • KAUPUNKITUTKIMUS • TILASTOT JA TIETOPALVELU

Ympyrätalo
Siltasaarenkatu 18–20, A-porras, 5. krs
PL 5500
00099 Helsingin kaupunki

Helsingin kaupunki
Tietokeskus